

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 peit 4 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inzerati peti vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D.

Upravištvu: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. Telefon št. 304.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.
Poština plačana v gotovini.

Dr. Koroščeva politika.

Zanimiva je ta dr. Koroščeva politika. Tam doli v Beogradu se izdaje za posvetno politiko. Govori o avtonomiji, o slovenstvu, kritizira državni proračun ter se tudi, seve, zelo površno dotika naših gospodarskih vprašanj, ne da bi v narodni skupščini in tudi v ostali politični javnosti v Beogradu mogel zagovarjati kaka izvirna gospodarska stremjenja.

Tu doma v Sloveniji pa skuša biti ta politika nekaj povsem drugega, nekaj neposvetnega, veliki ideji katoličizma uslužbena. Govori o katoliškem preroju, o poduhovljenju javnega življenja, o nadnaravnem navdihnenju tuzemskega človeškega udejstvovanja.

V tej smeri se tudi javlja akcija SLS, da razširi krila preko države, v prvi vrsti preko hrvatskih, katoliških pokrajin in da za vse te pokrajine ustvari nekako homogeno vsekatoliško ljudsko demokracijo! To je SLS skuša že pred vojno, med in po vojni. K temu načrtom se obrača posebno sedaj, ker vidi, da je slabo postopala, ko je prepustila hrvatski katoliški teren političnemu pustolovcu in zmedencu, kakršni je Radjić.

Torej tam doli, pred srbskimi politiki — posvetna stranka, tu v Sloveniji — duhovna stranka, stranka katoličizma.

Recimo, da je to razločevanje tudi umstveno podkrepljeno, da ima taka ločitev strank zmisla! Dajmo, pogledimo, kaj je doslej storila dr. Koroščeva politika ne v posvetnem oziru, kaj v tem je doživela popolne neuspehe, marveč v duhovnem oziru, v pogledu katoliških interesov slovenskega in hrvatskega ljudstva?

Predvsem je jasno, da katoliških interesov po svetovni vojni ni ogrožala jugoslovenska državna sila ali pa naša nacionalna ideja, ker je znano, da srbski državniki že od nekega praktičarja kar najširokogrudneje, liberalno postopanje s cerkvijo in verskim življenjem svojega naroda. Nadalje je znano, da se nahajajo tudi med samostalnimi demokrati močje in politiki, ki propovedujejo, kakor g. Lujo Vojnović, kar najdalekosejšnje prijateljstvo države z Vatikanom in katoliško cerkvijo.

Končno je treba pomisliti, da obstaja vprašanje katoliškega preroja kvečjemu v tem, da se naš narod intenzivno poprime moralnega in verskega življenja. Ljudi moramo nekako prevzgojiti, preobličiti, problem je eminentno vzgojen, evangelijski, ne pa politični, ker sta cerkev in vera med nami popolnoma svobodni.

V tem oziru si že smemo postaviti vprašanje, kaj pa je pravzaprav katoliška cerkev in vera storila pri nas, v prečanskih krajih, med hrvatskim in slovenskim narodom širokopoteznega, da prerodi naše ljudstvo, da ga iztrga iz povojnega mamonizma, iz povojne podivjanosti in nemorale ter da ga dvigne k svetlejšemu moralnemu udejstvovanju? Ali smemo kaj zaznamovati kako večjo akcijo, kak pokret?

Povsod mrtvilo! Kjer pa sta cerkev in verstvo nastopila aktivneje, sta storila na političnem in posvetnem polju ter se z vso silo zavzemala za posvetno strogo strankarske cilje partijske hegemonije, odnosno želje po klerikalni avtonomiji. Klerikalna avtonomija vendar še dolgo ni — katoliški preroj. In vse, kar je uganjal dr. Korošec po svetovni vojni in po državnem ujedinenju v Sloveniji, na Hrvatskem, kjer je celokupno hrvatsko ljudstvo prepustil, on kot pobornik katoliškega preroja (!), bratcu Stepanu Radiću in narodni demoralizaciji, ki je delal skratka dr. Korošec dolga leta v Beogradu, ni bilo brez dvoma delovanje za katoličizem in za katoliški, nadsvetni, duhovni in moralni preroj, marveč prav materialistično zavzemanje za dobrine tega sveta, za nadvlado klerikalne stranke v Sloveniji! In klerikalna stranka je skupnost ljudi, ki so se zvezali na boj za udobne položaje, za samooblastne politične diktature in nič drugega!

Tu zija med dejanji in med besedami nepremostljiv prepad. Kar je delal dr. Korošec v naši državi, med sloven-

Pred veliko verifikacijsko debato v skupščini.

Živahno vrvenje. — Opozicijski blok v optimističnem razpoloženju. — Večina Davidovičevih demokratov proti solidarnosti z radičevci. — Grožnja z izstopom iz Davidovičevega kluba.

— Beograd, 21. marca (Izv.) Sinoči so opozicijski krogi z nestrpnostjo pričakovali prihoda dr. Trumbića iz Zagreba. Dr. Trumbić naj bi prinesel opoziciji novi evangelijski Stepana Radića. Stepan Radić naj bi podal izjavo, na podlagi katere bi lahko vlada Narodnega bloka spremenila svoje odločeno stališče v vprašanju razveljavitve Radičevih mandatov. Navodila Stepana Radića do danes jutraj še niso znana. Nekateri trde, da je pričakovati že danes ali najpozneje jutri velikih političnih senzacij. Danes jutraj in v prvih dopoldanskih urah je postalo v skupščini precej živahno. Večina poslancev, katerih mandati so bili v odboru verifikacijskega odbora, je v skupščini, je že nazadnje v skupščini. Za jutrišnji sejo vlada povsod veliko zanimanje, čeprav je za jutri določena le kratka, en dan trajajoča debata o nespornih mandatih.

Za danes dopoldne je sklicana seja radikalnega kluba. Na tej seji se določijo glavne taktične smernice za jutrišnje plenarno sejo narodne skupščine. Radikalni klub definitivno in brez pridržka odobri vse sklepe min. sveta glede mandatov HPSS.

Za danes popoldne pričakujejo tudi povratka Nj. Vel. kralja Aleksandra I. z državnega posestva Belje. Min. pred-

sednik Nikola Pašić pripravlja poročilo, ki je pod kraljo o poteku razprav v verifikacijskem odboru in o političnem položaju. Za popoldne je sklicana seja min. sveta, ki končno veljavno redigira vse sklepe vlade glede HRSS.

V Davidovičevem demokratskem klubu vlada, kakor smo že včeraj javili, precejšnje nezadovoljstvo. Nastopila je močna struja, ki je odločno proti vsaki parlamentarni abstineni in zahteva, da se za Radića zelo angažirana Davidovičeva demokratska stranka ne sme več tako eksponirati. Nekateri člani celo groze z izstopom, če se glavni problemi v stranki povsem ne razjasnijo. Zanimiv je tudi slučaj v Subotici na listi Milana Grola izvoljenega zastopnika madžarske manjšine dr. Pleskovića. V subotičkem volilnem okrožju so namreč Madžari sklenili z Davidovičevim stranko volilni kompromis in omogočili izvolitev Milana Grola. Ta je dal madžarski manjšini obvezne garancije, da se bo zanje zavzel v narodni skupščini. Pred dnevi pa je Milan Grol v skupščini zanikal vsako podporo madžarski narodni manjšini, kar je izzvalo med subotički Madžari veliko nezadovoljstvo, te je sedaj dr. Plesković izjavil, da izstopa iz Davidovičeve demokratske stranke.

Parlamentarni položaj.

Seja radikalnega kluba. — Radikalni za nadaljevanje dosedanje vladne politike in za razveljavitve vseh radičevskih mandatov

— Beograd, 21. mar. (Izv. Ob 12.30) V veliki dvorani narodne skupščine je bila danes ob 10. dopoldne odprta plenarna seja narodno-radikalnega kluba. Ta seja je bila napovedana že z večeraj ob 17., toda preložena je bila zgolj zato, ker ni funkcionirala centralna kurjava. Opozicija je to okolnost takoj uporabila za različne komentarje, češ da skuša min. predsednik kot šef stranke to sejo zavleči. Razvila se je danes dopoldne stvarna, mestoma živahna debata o stališču kluba napram poročilu verifikacijskega odbora in o taktiki klubskih članov za jutrišnje skupščinsko sejo. Govorili so: Marko Trifković, dr. Velizar Janković, dr. Kojić, Milutin Dragović, Zujević, Stefanović, Milan Simonović in dr. Srškić. Vsi govorniki so soglasno zahtevali in predlagali, da vlada odločno nadaljuje svojo dosedanjno politiko in da vsi člani narodno-radikalnega kluba glasujejo za sprejem poročila verifikacijskega odbora, to je, da glasujejo vsi kompaktno za razveljavitve mandatov HRSS.

Sedaj narodno-radikalnega kluba je bila ob 12. prekinjena. Parlamentarno politična razprava se nadaljuje danes ob 16.

Danes ob 9. dopoldne so prispeli iz Zagreba dr. Trumbić, dr. Lorković in Pavle Radić. Njih prihod so opozicijski krogi pričakovali z največjo nestrpnostjo. Vsi trije so se posvetovali s Stepanom Radićem in so, kakor je razširjena vest iz opozicijskih krogov, prejeli od Stepana Radića važna navodila. Takoj po njih prihodu so se sestali voditelji opozicijskega bloka. Hrvatski politiki so jim poročali

o stališču Stepana Radića in o navodilih, ki jih je dal Radić svojim poslancem za nadaljnjo taktiko v skupščini. Sestanek je trajal do 12.30.

— Beograd, 21. marca. (Izv.) Današnje seje radikalnega kluba so se udeležili min. predsednik Nikola Pašić in vsi radikalni ministri. Seji so prisostvovali vsi ostali radikalni poslanci polnočestvolno. Razprava o parlamentarni taktiki se nadaljuje popoldne. Za večer je sklicana tudi seja min. sveta.

— Beograd, 21. marca. (Izv.) Iz krogov opozicijskega bloka je Vaš dopisnik izvedel, da je Radić začel zelo popuščati. Člani opozicijskega bloka pa so izjavili, da so načelniki opozicije danes dopoldne samo določili strategični načrt za jutrišnje plenarno skupščinsko sejo. Na sestanku niso bili doženi nikakoli enotni in soglasni sklepi.

V vrstah Davidovičevih demokratov stranke je zavladalo mestoma veliko ogorčenje. Te vrste niso zadovoljne z Radičevim postopanjem, čeprav jim je danes znano, da so radičevci postali zadnje dneve zelo preplašeni, konsternirani in pripravljani na znatne koncesije glede svojega načelnega in bistvenega programa.

Da se položaj v opozicijskem bloku popolnoma razbistri in da glavni vodja opozicije Ljuba Davidović svojam vsa sporna vprašanja članom svojega kluba, je sklical za popoldne ob 17. plenarno klubsko sejo. Obenem je določil še poseben sestanek načelnikov opozicije.

NASLEDNJI LORDA CURZONA.

— London, 21. marca. Kakor javljajo listi, postane v nekaterih funkcijah lord Balfour naslednik lorda Curzona.

nikjer ni! Za katoliški preroj niso storili v teh dolgih šestih letih, ko je ljudstvo tako krvavo potrebovalo moralnega podkupa in verskega duha, niti toliko, kolikor je črna za nohtom.

Tu, v tej notranji lažnosti tiči moralna gužoba klerikalne stranke in njena neodpustljiva zloraba cerkve in vere v politične namene.

Če je cerkvena in verska stranka, naj bo verska in cerkvena stranka, naj dela za versko in moralno preobnovo našega naroda! Če pa je posvetna stranka, naj pa neha slepariti s svojimi „katoliškimi“ idejami!

Plenarna seja narodne skupščine.

— Beograd, 21. marca. (Izv.) Po končani seji radikalnega kluba so se sestali člani večine verifikacijskega odbora na kratko posvetovanje. Danes sta bili izvoljeni poslancem dotiskani poročili verifikacijskega odbora, to je poročilo večine in oddvojeno mišljenje manjšine odbora. Za jutri ob 9. dopoldne je sklicana plenarna seja skupščine z dnevnim redom:

Razprava o poročilu verifikacijskega odbora.

Kot prva točka pridejo v razpravo nesporni mandati. Ta razprava bo trajala samo jutri. Če pri tej razpravi je pričakovati, da pride do ostrega izbruha in spopada med vladno večino in opozicijo.

Kongres srednješkolskih profesorjev v Skoplju.

— Beograd, 21. marca. (Izv.) Pod predsedstvom prof. dr. Živanovića je bila včeraj otvorjena za štiri dni dolga plenarna seja glavnega odbora Udruženja srednješkolskih profesorjev. Na to sejo so prispeli delegati iz vseh krajev države. Zastopane so vse krajevne organizacije. Ljubljansko sekcijo udruženja zastopajo ravnatelj dr. Vasilent Korun ter profesorja R. Pavlič in Lapajne. Na dnevnem redu je v prvi vrsti vprašanje letošnjega kongresa srednješkolskih profesorjev, ki se ima otvoriti v Veliki noči v Skoplju. Glavni odbor ima določiti program tega kongresa. Dalje razpravlja glavni odbor o mednarodnem kongresu srednješkolskih profesorjev, ki je sklican za mesec avgust v Beograd in na katerega pridejo zastopniki srednješkolskih profesorjev iz vseh slovenskih in zavezniških držav. Hkratu z otvoritvijo mednarodnega kongresa je združena tudi šolska razstava. Glavni odbor končno razpravlja tudi o načrtu novega srednješkolskega zakona in o vprašanju pomožnega fonda za srednješkolske profesorje.

Vihar v francoski zbornici. Herriot proti bankirskemu klerikalizmu.

— Pariz, 21. marca. (Izv.) Francoska zbornica je sredi razprave o interpelaciji, ki se nanaša na manifest francoskih kardinalov, nadškofov in škofov proti sedanjemu političnemu režimu v Franciji in osebno proti uvedbi brezkonfesionalne šole v Alžaciji. Povodom razprave o tej interpelaciji je prišlo do viharnih konfliktov med desničarji in levicarji.

Ko je ministrijski predsednik Herriot glasno izjavil: Mi smo proti bankirskemu krščanstvu! je nastal v zbornici nepopisen vihar. Klerikalni poslanci so ogorčeno protestirali in zbornični predsednik je bil prisiljen sejo za pol ure prekiniti. Po zopetni otvoritvi je ministrijski predsednik Herriot izjavil, da on ni sovražnik pravega krščanstva, pač pa je proti temu, da se krščanstvo izrablja v bančne poste. Klerikalni poslanec Ferroney je protestiral proti taki izjavi in Herriotov govor motil z raznimi protestnimi medklici. Predsednik je posl. Ferroneya izključil iz seje. Ta je vzporedno s pomočjo svojih tovarišev zopet velike kravale v zbornici. Parlamentarna straža je končno razsajajočega Ferroneya odstranila iz dvorane. Ministrijski predsednik Herriot je ponovno izjavil, da neče žaliti krščanstva kot takega, marveč da je treba pravilno oceniti katoliško doktrino in bankirstvo, ki izrablja krščanstvo v svoje spekulacije.

Opozicija je v znak protesta razpustila dvorano ko je dobil besedo neki komunistični poslanec.

Zbornica je končno izrekla zaupnico ministrijskemu predsedniku Herriotu s 327 proti 59 glasovom.

POLITIČNI SKANDAL V RIMU

Rim, 20. marca. a. Vest o ovadbi, ki jo je podal Enea Vincenzi radi potopa italijanske oklopnice „Leonardo da Vinci“, je vzbudilo v vseh tukašnjih krogih ogromno senzacijo. Zlasti je vest iznenadila v krogih ministristva pravde, kjer se je začela doseči skrbno zakrivala, da se je že pred leti vršila tozadevna sodna razprava. Kakor poroča današnja „Epoca“, so v ovadbi obtože-

ne naslednje osebe: inž. Cesare Santoro kot povzročitelj potopa, kot sokrivci pa Rihard Burner, v. Lama, Friderik Bitter, žastnik italijanske mornarice Roberto Manara in vojvoda Longaro. Poleg tega so obtoženi admiral Ugo Conz radi krivega pričevanja in ponarejanja listin, dalje legacijski tajnik Aloisi in neki Viktor Stergar radi ponarejanja dokumentov. Na včerajšnji zbornici seji je poslanec Colucci kot zastopnik mesta Teranta vprašal ministra pravde, koliko je na tej ovadbi resnice. Ministar še ni odgovoril.

ODGOVOR DR. SUBOTIČA OPOZICIJI.

Beograd, 20. marca. p. Začasni predsednik Narodne skupščine dr. Subotić je danes odgovoril g. Davidoviću in tovaršem na pismo, s katerim so zahtevali, da se omogoči zaprtim radičevcem udeležba pri verifikacijski debati v Narodni skupščini. Dr. Subotić pravi v svojem odgovoru, da je sporečil to zahtevo ministru pravde in ministru notranjih poslov, ki sta kompetentna da o tem odločata.

AVSTRIJSKO POSOJLO ZA ŽELEZNIŠKE INVESTICIJE.

— Dunaj, 21. marca. (Izv.) Iz Londona javljajo vladni listi: Generalni direktor dr. Günther je sklenil z zastopniki ameriške bančne skupine Blair & Schröder pogodbo, po kateri ta skupina daje avstrijskim železnicam za razne investicije posojilo v znesku 20 milijonov dolarjev.

KONEC ŽELEZNIČARSKIH STAVKE V NEMČIJI.

— Berlin, 21. marca. (Izv.) Danes so železničarji na vseh progah nastopili službo. Stavka je popolnoma končana.

NOVE VESTI O GOSPODARSKI UNIJI PODONAVSKIH DRŽAV.

Pariz, 20. marca. s. „Petit Journal“ zahteva, da je dr. Beneš v razgovoru s Herriotom omenil, da je potrebno, da se v Avstriji upravi normalno gospodarsko življenje, in sicer z gospodarsko antanto med podonavskimi državami. Ta antanta, tako je izjavil dr. Beneš dalje, bi bila obenem tudi dobro sredstvo za utrditev regionalnih varnostnih pogojev.

POLJSKO-GDANSKI KONFLIKT.

Berlin, 20. marca. s. O poljskih mobilizacijskih pripravah proti Gdansku javlja „Achtuhr-Abendblatt“ dopisnik Daily Expressa iz Varšave: Poljska vlada zbira na zapadni meji velike koningente čet (gro za več armadnih zborov), s katerimi hoče prisiliti na sosedo, na Nemčijo in Litvansko Konflikt med Gdanskom in Poljsko se je začel psostril. Ni izključeno, da hoče Poljska s temi četami napasti prosto mesto Gdansk ter odločiti spor za to važno pristanišče nasilno v svojo korist. V poljskih političnih krogih so uspeha zelo gotovi ter se povsod govorijo o zavzetju Gdanska kot o dogodku, ki se ima zgoditi prihodnje dni.

SKEGA PARLAMENTA. ODGOVITEV MADŽAR.

Budimpešta, 20. marca. s. Parlament je bil danes za nedoločen čas odgojen ter se bo pred velikonočnimi prazniki sestal najbrže samo še prihodnji četrtek, da sprejme osnutek zakona finančnega ministra o poljedelskih kreditih.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. Zagrebška borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Curih 12.21 do 12.24, Pariz 328—328.95, London 302.75 do 303.25, Praga 188—188.50, Milan 257—257.50, Newyork 63.25—63.50, Dunaj 0.0894—0.0896.

Inozemske borze.

— Dunaj, 20. marca. Devize: Beograd 11.18—11.22, London 33.90—34, Pariz 36.81 do 36.97, Newyork 709.35—711.85, Milan 28.79—28.91, Praga 21.035—21.115, Curih 136.70—137.20. — Valute: dolar 704.60 do 708.60, dinar 11.14—11.20, lira 28.80—29, česka krona 20.91—21.03.

— Curih, 21. marca. Današnja borza Beograd 8.075, Pariz 26.95, London 24.80, Newyork 518.70, Milan 21.10, Praga 15.40, Dunaj 0.007315.

— Trst, 21. marca. Borza: Beograd 38.50—38.75, Pariz 127.50—128, London 117.60—117.75, Newyork 24.55—24.60, Curih 474—475, Dunaj 0.0345—0.0350, Praga 73—73.50.

Darujmo za školski Tabor!

Podrobnosti o stašnem ciklonu v Ameriki.

Število mrtvih okoli 3000. — Več mest in vasi porušeni. — Težkoče pri rešilni akciji.

— Dunaj, 21. marca. (Izv.) Iz New Yorka, Londona in Berlina prihajajo sedaj podrobnejša poročila o strahovitem ciklonu, ki je 18. t. m. divjal v srednjih državah ameriške unije. Poročila pravijo:

Bilo je 18. t. m. okoli 14. popoldne, ko so se nagromadili nad državami Illinois, Missouri in Indiana težki črni oblaki. Nastala je skoraj temna noč. Povsod po ravninah, po vaseh in mestih je zavladala pretresljiva grobna tišina. Mahoma v nekaj sekundah se je začelo grozovito tuljenje in grmenje. V nekaj minutah je odnesel velikanski vrtnec hiše in uničil vasi in mesta, povsod puščajoč za seboj smrt in razvaline. Na milije daleč sega opustošenje. Po tem viharju se je vili dež. Deževje je trajalo vso noč. Nastal je tudi silovit mraz. Ponekod so ranjeni napoli bližnji hoteli po ulicah in iskali pomoči, drugi so pod razvalinami težko vzdihovali in zastojali klicali na pomoč. Požarne breme in saniteci, kakor tudi zdravilni izjavljajo, da še nikdar niso videli tako groznih prizorov.

V mestu Benton v državi Illinois so izpod razvalin izvlekli 18 trupel otrok pod 2 leti. Ranjenci so zelo mnogo trpeli radi hudega mraza.

Cerkve, šole in privatna poslopja, če alio bila porušena, so spremenili v zasilne bolnice.

Iz Chicaga, St. Louisa in drugih mest so ponesrečenim hoteli zdravilni v avtomobilih na pomoč. Rešilna akcija je bila povsod zelo težavna. Mnoga mesta so popolnoma porušena. Mesto Griffen je izravnan z zemljo. Podobno je biljenemu polju. Največ je trpelo mesto Morphyborough z 10.000 prebivalci. Kar ni uničil strahoviti ciklon, to so pokončili zublji velikanskega ognja. Mnogo prebivalcev tega mesta je zblaznelo. Borno oblečeni begajo po ulicah in se skrivajo pred vsakim. Popolnoma uničeno je tudi mesto Paris.

Poročila iz Berlina je v mestu Benton ciklon podrl šolsko poslopje ter podal okoli 300 učencev, 75 trupel so že izvlekli izpod razvalin. Ponekod so se odigravali pretresljivi prizori. Rešilna akcija je našla mater z dojenčkom na prsih mrtvo. Rudarji in rudniki so za časa ciklona zbegali zapuščali rove in hoteli na svoje domove, da bi varovali svoje družine.

Materijalno škodo, ki jo je povzročil ciklon samo v treh ameriških državah, cenijo na 30 milijonov dolarjev.

Za časa divjanja ciklona so se dogodili tudi naravnost čudoviti pojavi. Na nekaterih krajih je ciklon odnesel hiše, drugod jih je zopet razlil v prah, v mestu De Sott je ciklon vrzel žitno skladišče 50 m visoko.

— New York, 20. marca. (Izv.) Strahovita katastrofa, ki je zadela srednje države Severne Amerike, je po svojem obsegu res ena največjih, toda vesti, ki so bile prvotno razširjene o velikanskem številu ranjenecov, so bile pretrane. Ciklon je nastal v državi Missouri v okolici mesta Annapolis, ki je znano po množičnih vremenskih katastrofah. Viharni vrtnec se je takoj raztegnil na velikansko ravnino, ki se razprostira zapadno od Missisipa in vzhodno od Ohaia in Vabasa ter je na prosti kakh 400 km od jugozapada proti severovzhodu povsod prinašal smrt in uničenje, dokler ni končal svoje destruktivno delo pri Princetonu v državi Indiana. Ciklon je vse pokončal v daljavi 400 km in v širini 73 km.

Delo ob naših državnih mejah.

Dopis z meje v uvaževanje merodajnim činiteljem.

Sedaj, ko so prešli že skoraj vsi referati v roke velikih županov, bo laglje začrtati cilje za utrjevanje narodne in državne misli ob naših mejah. V Slovečiji pripade tak analoga poglavito le velikemu županu mariborske oblasti, ker ljubljanska oblast ima ob svojih mejah narodnozavedno prebivalstvo, a tudi onstran meje prebiva naše ljudstvo, dočim se na mejah mariborske oblasti stika naša narodnost s tujimi, naši narodnosti in državni sovražni elementi, ker je tam večinoma državna meja tudi narodnostna.

Za narodno in državno misel bi morali največ storiti šola in cerkev. Ali pa ta dva faktorja izpolnjujeta tozadevno nalogo? Šola pač večinoma povsodi,

Ciklon je imel hitrost do 400 milj na uro. Približno pol ure je trajalo divjanje ciklona. Očividci katastrofe opisujejo grozne prizore. Pred izbruhom ciklona je bilo zelo soparno. Kmalu na to se je na obzorju prikazal velikanski črn oblak, iz katerega se je počasi spuščal proti zemlji v obliki lijk vrtinec, ki je vase vsesaval, kakor slonov rlec, kar mu je prišlo na pot. Nekateri ljudje so se vrgli na tla in so si tako rešili življenje. Ko so prišli zopet k zavesti, so na daleč naokoli opazili popolno opustošenje in povsod same razvaline.

— Berlin, 21. marca. Wolffov urad javlja iz Chicaga:

Število porušeni vasi in malih mest je mnogo večje, kakor so prvotno javili. Moč vrtince je bila tako silovita, da je tudi 11 železniških lokomotiv uničila. Izražajo bojazen, da se pri mnogih ranjenicah pojavijo težke infekcije ran. Za mesto Murphiborough odpošljejo z zrakoplovi večje zaloge zdravil, med drugim 600 tub antitetanusa.

— London, 20. marca. Po sedanjih statističnih podatkih znaša število žrtve, ki jih je povzročil katastrofalni vrtnec 18. t. m. v srednjih državah Unije okoli 3000 mrtvih. Več mest je v razvalinah. V mestu Parish (Illinois) je ostala samo ena hiša nepoškodovana. V Westfrankfortu je 84 mrtvih, v Murphiboroughu 150 in v De Sott 200 mrtvih. Število težko ranjenih znaša nad 5000, število oseb, ki so brez strehe, nad 20.000.

Z ozirom na veliko vremensko katastrofo v Ameriki je potrebno podati nekatera pojasnila o vremenskih prilikah Severne Amerike. Katastrofo je povzročil ciklon ali kakor ga prebivalstvo srednjih držav Unije imenuje »tornado«. Kakor so japonski potresi Japoncem strah in groza, tako je za ameriške države nosilec smrti in pustošenja silovit tornado. To je vrtnec, ki nastane v zraku in se v obliki lijaka spušča proti zemlji. Največkrat ima premer 300 m, toda razvija silovito moč, ki povsod vse uniči in spremeni v prah in pepel. Tornado, ko se spusti v obliki lijaka ali bolje slonovega rilca proti zemlji, razvija tako moč, da vsesava v sebe razne predmete in jih nosi več sto metrov daleč po zraku. Severna Amerika je že večkrat doživela po teh vrtnicah silovite katastrofe. Najhujši tornado je divjal leta 1899. aprila meseca v državi Missouri. Kronika pripoveduje, da je takrat viharni vrtnec nosil s seboj strehe in cela poslopja in to do 400 m visoko. Opazili so tudi, da je vrtnec dvignil v zrak ljudi in jih do 10 m visoko nosil seboj. Dogodil se je tudi čudež, da je tak vrtnec pobral na cesti tri osebe in jih dvignil 400 m visoko v zrak, na kar so osebe brez vsake poškodbe in žive zopet priletele na zemljo. Živali nosi vrtnec daleč od prvotnega mesta. Tako je nekega konja nesel vrtnec 3 km daleč. Naravno, da napravil silovit vrtnec v gozdovih ogromno škodo, ker izruje iz tal drevesa s koreninami. Tornado navadno jemlje smer od jugozapada proti jugovzhodu s hitrostjo 20 do 100 km na uro. Navadno pokonča vse na širini in dolžini. Vrtinci se navadno pojavljajo v marcu, aprilu in maju. Katastrofalni vrtnec je bil v Ameriki tudi leta 1884. Takrat je vrtnec v nekaj urah ubil 800 oseb, 250 težko ranil in 10.000 konj pokončil.

Žrtve pa žanjejo čestokrat mržnjo ali vsaj zaničljivo zasmehovanje narodni in državni ideji nasprotnih oseb odnosa po teh nahujskanih ljudskih mas. — Merodajni faktorji pa v najboljšem slučaju take idealne borbe pohvalijo in jih zabeležijo kot dobre narodne in kulturne pije, ki so potrebni, da še nadalje ostanejo na svojih eksponiranih mestih. Prav nič pa ti faktorji ne upoštevajo, da na ta način izpostavljeni narodni in kulturni delavci žrtvujejo svoje fizične duševne in čestokrat tudi materialne moči, da so oddaljeni od sveta in prometa, da jih tare zbog tega draginja in beda, osamljenost in zapostavljenost ubijejo končno tudi največje idealiste.

Naše šole ob mejah so skoraj vse močno trpele ob času prevrata, ker so bile izpremenjene v vojašnice za obmejne čete, ki so se menjavale ter uničile opravilo, učila in knjižnice. Šolske občine so večinoma siromašne, ki ne zmorejo stroškov za popravila in nove nabave. V tem oziru je sedanj mariborski veliki župan nedavno nekaterim občinam hvalevredno priskočil na pomoč s prispevki iz posebnega fonda. — Treba pa bo izposlovati še izdatno državno podporo v te namene. Za nekatera obmejne občine je bil pravi blagoslov, da so prišle poceni v posest bivših šulterajnskih šol (Vuzenica, St. Ilj, Sladki vrh itd.), toda učila so bila tudi v teh šolah večinoma uničena ali pa odnešana.

Za učiteljstvo na mejah se dosedaj še ni nič storilo, dasi radi oddaljenosti in prometnih težkoč ne more izhajati s svojimi prejemki. Pomislimo le na eksponirane šole v visokem gorovju, kakor so Sv. Daniel, Strojna in Olstrica na Koroškem, Pernice, Kapla, Sv. Duh, Ravni breg i dr. na Štajerskem in vse šole Prekmurja, razen bližnje Dol. Lendave in Murške Sobote. V teh krajih je za učiteljstvo življenje dražje kot v zaledju po mestih. V nekaterih obmejnih krajih Prekmurja pa madžaronsko navdahnjeno prebivalstvo učiteljstvo ne le mrzi, temveč ga tudi brezvestno odira, da mora plačevati za preprosto hrano po 25 Din dnevno, za prazno kmetsko sobo po 200 Din mesečno.

Za tako obmejno učiteljstvo bi se brezpogojno morale doseči ugodnosti § 40 draginskih doklad in izjeme § 137 urad. pragmatike o štetju službene dobe. Velike važnosti za šolske in izvenskolske uspehe je, da se ravno na teh eksponiranih obmejnih šolah v obeh oziirih sposobno učiteljstvo ne menjava prepogosto. Toda pod sedanjimi razmerami smatra vsaka učiteljska oseba svoje eksponiranje za nekako kaznen in pokoro ter napenja vse sile, da pride kam v zaledje. Da bo torej učiteljstvo na svojih važnih postojankah radevolje vstrajalo, naj se mu poleg zgoraj omenjenih ugodnosti zagotovi — a to s pismeno obveznostjo — da dobi po določenih letih zadovoljivega službovanja na meji prednost za namestitve na ugodnem mestu v zaledju.

Idealno in uspešno bi bilo, ako bi se moglo doseči sporazumno sodelovanje učiteljstva in duhovščine za narod in državo na mejah, toda zelo redke častne izjeme imamo v tem pogledu. Državne oblasti nimajo ingerence do cerkve in duhovščine ter je najbrž tudi po novem konkordatu ne dobe. V tem oziru je vse odvisno od dobre volje škofa, ako je ta res narodnozaveden in za državo vnet, da zabrani podrejeni duhovščini vsaj podpirati, kar učiteljstvo dobrega zgradi. Najtežje je sodelovanje s prekmursko duhovščino, ki je povečini madžaronsko orijentirana, ima ljudstvo slepo za seboj, ponekod pa vrhutega še odločilno besedo nad šolo, ker obstojajo še vedno — radi popustljivosti naše osrednje vlade — takozvane verske (konfesijske) šole s pravcato avtonomijo.

za. Nasprotno, ponavadi se lišpa, da bi vzbudila zavist pri drugih ženskah. In čemu se lišpajo takozvani »petelinici«? Samo radi žensk, tistih žensk, ki jim je zunanost vse!

In se je gospa zasmejala. »Le nikar se preveč ne domišljuj na svojo notranjost!«

»Se prav nič ne domišljujem, ampak sovraživ vse, kar je nenaravno. Sovražim nasvedrane lase, sovraživim brke, ki štrle in bodejo umetno v oči, sovraživim, če človek diši kot toaletno milo in sovraživim samoveznice, ker ne razumem, čemu bi porabil za zadevo pet minut, ki jo lahko izvršim v dvajsetih sekundah. Gotove stvari so izumili samo za gotove ljudi, ki si z njimi ubijajo in preganjajo dolgačas!«

»To je tvoja zadnja beseda?«

»Da, moja zadnja. Le izbij si iz glave samoveznice!«

»Sedaj pa nalašč ne! Če čutiš še kaj ljubezni do mene, boš nosil samoveznice!«

»Nikdar te nisem ljubil!... Sama si rekla. Poročil sem te samo zato, da mi mine čas. Nisem vedel tedaj kaj početi... ravno nisem imel tisti dan drugega dela... in sem se oženil...«

(Konec prih.)

Drugi činitelji, ki tudi prihajajo v poštev pri narodnoobrambenem, kulturnem in državotvornem delu na mejah, so pošte, orožniške postaje in finančne kontrole. Pri nameščenju teh treh kategorij je treba previdne izbire. Mnogo lahko koristijo ali pa škodujejo na mejah razni obrtniki, posebno trgovci in gostilničarji. Vse te bi morale imeti državne oblasti v trajni evidenci, posebno pri prenosih ali pri podelitvah koncesij.

Razen države bi delo za naše meje morala organizirati in voditi naša obrambna društva, v prvi vrsti »Jugoslovenska Matica« in »Ciril-Metodova družba« ob primerni podpori države. Predvsem bi se naj ustanovile v vsaki šolski občini stalne ali vsaj potujoče ljudske knjižnice. Nadalje bi naj ti društvi razen učiteljstva podpirali tudi druge zaslužne delavce za narodnost, kulturo in državno misel. Vse to pa se mora organizirati sporazumno med obema imenovanimi društvi na posebnem posvetovanju, na katero bi bilo povabiti narodno - kulturne delavce iz obmejnih krajev, zastopnike pristojnih oblasti in cerkve.

Ceterum censeo pa je, kar je tudi imenovani referent zahteval, naj se nastavi poseben potovalni informator, ki bi imel v evidenci vse za tako delo ob mejah v poštev prihajajoče osebe, te navajal in vsposodjal k delu, sprejemal od njih informacije in posredoval pri pristojnih oblastih. Tak informator bi moral biti zanesljiv zaupnik vseh državnih oblasti, nekaj obmejni komisar. V njegovi evidenci bi morale biti vse službe v obmejnih pokrajinah, vse koncesije obmejnega prebivalstva. Ako se ne more dobiti za tak namen državnega kredita, naj bi vzela stvar v roke obrambna društva.

Brez odločnih ukrepov se narodne in državne razmere na naših mejah ne le ne zboljšajo, temveč bodo stalno nazadovale, ker sovrazi naše narodnosti in države ne počivajo.

Moda v Parizu

Posestniki Pariza naj ne zamudijo prilike ogledati si znamenito zbirko najljubših žepnih torb (Compagnie des Indes (Georges Martin & Cie), rue de Richelieu št. 89. V isti trgovini najdemo prekrasno zbirko žepnih torb, čarp, namiznega perila, zastorov, posteljnih pregrinjaj i. t. d.

Politične vesti.

— Skaloje in pena! Za klerikaice je bitka izgubljena. Tako so daleč od vlade in od politične moči, kakor nikoli tega. In kljub temu so korajžni! No, mi jim tudi korajžjo prav radi privoščimo, ko bi se le ne vezala za nesramno lažnivost. Na pr. s tako, kakršna je ta-le iz današnjega uvodnika, kjer čitamo: »Vse zvižaje PP režima se razbijajo ob bloku narodnega sporazuma in ljudske demokracije kakor pena ob skaloju.« Treba je namreč predočiti klerikalni raj, kako trdno da stoji blok opozicije in da je to pravzaprav Petrova skala, ki stoji nepremagljiva v narodni skupščini! V resnici pa je to skupina dveh, treh strank, ki so v popolnem razsulu in razpadu. »Slovenec« pa pravi: opozicija je skaloje, vladna večina pa pena! Potem ni čudno, če SLS tako slabo vozi!

— Kak odgovor da opozicija? Mesto da opozicija in nje ljubljansko glasilo »Slovenec« izpodbija rešitev verifikacijskega odbora glede Radičevih mandatov s pravnega stališča ter z argumenti zagovarja verifikacijske mandate HRSS, se tolaži s praznimi izgovori in baharijami, kakor je tista, ki pravi, da ima opozicija večino naroda za sabo! Pogledimo, ali drži ta trditev! Volitve se vrše po volilnem zakonu in mandati se razdeljujejo na znan način, pri čemur se ne upoštevajo glasovi iz cele države, marveč glasovi po poedinih okrožjih. Radi tega se je dogodilo, da ima Samostalna demokratska stranka n. pr. v celi državi skoro dvakrat toliko glasov, kakor SLS, ne da bi bila doseglja tudi dvakrat toliko mandatov. Itd. Enkrat je razmerje celokupnih glasov v korist te stranke, drugič v korist nasprotnih stranke. Le večina mandatov pomeni pravo parlamentarno večino, ne pa večina oddanih ali prejetih glasov. Nadalje si je glede opozicije treba biti na jasnem, da ne spadajo v takozvani blok »narodnega sporazuma« in še bolj sleparske »ljudske demokracije« številni nemški, manjšinski in drugi mandati, ki ne soglašajo s politiko opozicijskega bloka. Moramo ločiti opozicijski blok, potem nacionalni blok s svojo absolutno večino in pa opozicijske poslance brez določene orientacije. Laž je trditi, da ima opozicijski blok večino naroda za seboj, te nima niti v smislu prejetih glasov, kaj šele v smislu zakona in po številu mandatov. Kljub vsemu temu pa trdi »Slovenec«, da ima opozicijski blok večino naroda za sabo in da bo odgovoril na »nasilje« v verifikacijskem odboru tako, kakor se spodobi »za poslance, ki zastopajo dejansko večino ljudstva v naši državi.« »Slovenec« laže dan na dan, ker računa na nerazsodnost čitajočega občinstva.

VI BODETE VEROVALI!

da eden par nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato)

»ključ«

traja kakor štirje pari drugih ako kupite eden par. Dobiva se v vseh prodajalnah.

— Italija in Poljska. V ital. parlamentu so razpravljali o zakonskem načrtu za dogovor med Italijo in Poljsko glede posojila 400 milijonov, ki ga ima dobiti Poljska od Italije. D' Ajala je menil, da je Poljska izpostavljena nevarnosti vpadu s strani tujece, zato da italijanski denar v poljski državi ni prav varan. Poljska mora gledati na to, da se okrepijo politični odnosi med obema državama. Zakonski načrt je bil nato sprejet.

Ajnrnikamo!

»Auf bika, ajnrnikamo, permejuš!« — Ali ste jih videli? Jas sem jih! Tudi slišal sem jih. Ljudje so se ustavljali v manjših grupah po ulicah in — čakali. Prišel sem mimo. Tam pri pošti sem postal. Nekdo je precej glasno vzkliknil. »Ze gre do! S harmoniko gre do!« Po Prešernovi ulici sta prikorakali dve »partije« mladih, rdečelčnih in ne vem kakšnih še — potrjenih fantov. Tri, štiri korake pred prvo skupino je šel dolg fant, krivice na »au« in neumljeno vlekel harmoniko. Prav strokovnjaško je igral »Radetzkymarscha«.

»Ajnrnikamo, fiks Lardon!« Po štirje in štirje so se držali okoli vratu, vsi v »pušeljcah« in precej močno v »ročcah«. Ljudje so z vidnim zadovoljstvom zrl na krepke »momke«, ki naj postanejo dika in p. nos naše vojske.

Zavili so po Dunajski cesti in potem — morda naravnost v vojašnico vojvode Mišica, ali pa k »Možini«. Ko sem se lamrval proti večeru vračal domov mimo »Možine«, je iz gostilne prihajalo pravo huronsko kričanje.

»Fejst fantje so se ti našli.« so govorili mlade babulce, se ustavljale na vsti in z užitkom poslušale rjovece glasove mladih rekrutov.

Domovina, razjokaj se! Narod slovenski, plajaj, žaluj nad to podivjanostjo, ki so jo te dni demonstrirali po ljubljani, po slovenski prestolici sinovi našega krepostnega, pobožnega naroda z dežele! Pomislil sem: To naj bo vzgoja, tista vzgoja, ki temelji na katoliški podlagi? To naj bo dalje vzgoja, ki so jo me našim preprostim ljudstvom monopolizirali katoliški popje?! Razumem! »Auf bika«, »ajnrnikamo« in pa »Radetzkymarscha«, to so cvetke klerikalnega naprednjaštva in pedagoških metod »božjih« namestnikov, na kmethih, ki bi še danes radi vžgajali tako, kot jim zapoveduje SLS, ona SLS iz »blaznehi« časov pokojne Avstrije.

Dr. Korošec čestitam! Lahko je p. nosen na svoje »ovčice«. Če pa je na tako »vzgojo« teh ovčic ponosen tudi resnični slovenski rodoljub, o tem dvomimo. Sadovi klerikalne vzgoje pa bodo imeli najtežje posledice baš za naše »fante, ki se bodo morali učiti šele pri voljakh, da »Auf bika« ni dostojen izraz notranjega navdušenja in da »ajnrnikamo« ni slovenska beseda, čeprav bodo te dni celo v Beogradu klicali »slovenski« poslanci SLS »ausrikamo«.

REVOLUCIJA NA PORTUGALSKEM?

— Madrid, 18. marca. (Izv.) Privata poročila iz Portugalske napovedujejo izbruh nacionalno - monarhistične revolucije, ki jo podpre tudi del vojske.

Iz Maribora.

—m Odškodninske zahteve za izgubljene ali izplenjene pošne pakete, ki so morale biti doslej kolkovane, so odsihmal proste kolka.

—m Smrtna kosa. V Sv. Antonu na Pohorju je umrla v sredo gospa Kanopova, soproga posestnika in župana g. Kanopa, N. v m. p. — V Sv. Jurju ob Savnici je v sredo preminula ga. Marija Kotemut v starosti 77 let. Blag je spomin!

—m Požar v gradu Branek. V starem gradu Branek pri Branislavcih na Murskem polju je v noči od 16. do 17. t. m. izbruhnil v hlevu požar, ki se je naglo širil. Zgorelo je poleg krme več glav živine. Na kraj nesreče je takoj prihitela požarna brigada iz Cezanjava, ki je s pomočjo Rusov ogenj kmalu omehila. Grad je last poljske rodbine Rudnikih. Materijalna škoda je zelo velika.

—m I. slovenski športni klub Maribor je imel 19. t. m. občni zbor, ki je bil lepo obiskan. Zastopano je bilo tudi SPD po predsedniku g. okr. sodniku dr. Seniorju in Ribarsko društvo po podpredsed. g. prof. Viktorju Cotiču. Po poročilu odbora in posameznih načelnikov je bil soglasno izvoljen za tekoče leto sledeči odbor: Predsednik: Ravn. Ciril M. Toman, podpredsednik: sreski poglavar Ivo Poljanec, tajnik: dr. Ivo Sestan, blagajnik: ravn. Rudolf Vodeb, gospodar: Makso Wagner, odborniki: Julij Gustin, načelnik nogometnega odseka: dr. Frano Stamol, načelnik tenisa odseka: Miloš Gnuš, načelnik lahke atletike: Josip Lavrenčič, učitelj, načelnik zimskega sporta: Vekoslav Golubović, načelnik Hagzene: Radovan Sepec, preglednik računov: ravn. Bogdan Požarnik, ravnatelj Stanko Detela in ravnatelj Josko Marčan. Razsodišče: dr. Anton Mulec, dr. Leopold Bošnjanič in dr. Makso Snuderl. Mesečna članarina se je za tekoče uravno leto zvišala na 5 Din.

H. Makuszynski:

Samoveznice.

»Veš kaj,« je dejala gospa svojo mu soprogo, »pravzaprav mi prav nič ne ugajajo pentlje, ki jih nosiš!«

»Veseli me,« je odgovoril soprog, »da ti na meni samo to ni všeč. Sicer pa, kako da so ti moje pentlje v spodnjem, saj ti niso ničesar storile. Zelo mi ugajajo!«

»Ampak so nemoderne!« je dejala.

»Vsak boljši gospod nosi samoveznice!«

»Jaz ne spadam med boljše gospode!« je odvrnil soprog. »Boljši gospodje imajo toliko časa, da stoje po cele ure lahko pred zrcalom in si vzoljajo na vse mogoče načine svoje pentlje. Jaz pa nimam časa za take stvari!«

»Ah, ne delaj se ne tako,« je dejala gospa, »ko da nimaš časa se malo bolj moderno oblačiti. Toraj nočeš vzeti samoveznice?«

»Ne!«

»Dobro!«

In je gospa napela prav čedno šobo. Soprog je dejala tako kratke odgovore, ko da bi se morala vse, kar je rekla, brzojaviti v Ameriko ali Avstralo, kar je, kakor znano, precej drago.

»Kaj pa ti je pravzaprav?« jo je vprašal. »Menda vendar ne boš hodila radi teh neumnih samoveznic s takim obrazom naokrog? Takle šemast obraz ti prav nič ne pristaja.«

»Tebi ne pristaje po stare pentlje!« je dejala. »Je res zelo žalostno, če se človek po osemnajstletnem zakonu zavže, da se ga ni poročilo iz ljubezni...!«

»Temevče?« je vprašal. »Dobete tudi nisi imela nobene!... Torej sem te poročil samo v zabavo... samo da bom poročeno?«

»Ne vem, zakaj si se oženil!... Iz ljubezni ne!... Da, ljubi Bog, če bi bila za osemnajst let mlajša in bi imela rdeče lase, bi divjal z avtomobilom v mesto nakupiti samoveznice, če bi izrazila željo, da bi nosil samoveznice!«

In ga je hotela gospa s tem samo vtipkati, kajti se je gospod soprog nekoč izrazil, da ima »faible« za rdečelase dame.

»Pomiri se!« je dejal. Verjemi mi, da ne bi niti rdeči na ljubo divjal v mesto nakupiti samoveznice!«

»Ker sploh nimaš za kaj takega ču-ta. Žena se lišpa vedno za moža, toda mož nikdar za ženo!«

»Kar ti trdiš, ni čisto prav. Res je, da se žena lišpa, toda ne vedno za mo-

Dnevne vesti

V Ljubljani, dne 21. marca 1925.

Naši klerikalci, papež pa škofje.

Klerikalni listi po navadi poročajo da dolgo in široko v vsaki besedi, ki jo spregovori kak cerkveni dostojanstvenik, ako pa poda kako izjavo sam papež, pišejo o tem že dolge članke.

V zadnjem času pa so postali ti listi, na čelu jim »Slovenec« glede Vatikanu zelo molčeči. Zdi se, kakor da bi bili v opoziciji proti Vatikanu in da namesto molče o dogodkih v okolici sv. očeta in o govori in izjavah papeža samega in raznih drugih visokih dostojanstvenikov.

Zakaj se je neki Vatikan tako zelo zameril našim klerikalnim listom, da ga v zadnjem času tako demonstrativno ignorirajo?

Ne motimo se, ako trdimo, da je dobil »Slovenec« nadoh zbog tega, ker je jela zadnje mesece pihati dokaj jostra sapa iz Vatikanu proti politikujoči duhovščini in proti revolucionar-skemu načinu v pisavi takozvanih »katoliških« listov. Ukori, ki ga je dobilo to »katoliško« časopisje in politikujoča duhovščina pred tedni v papeževem glasilu »Osservatore Romano«, je učinkoval na naše klerikalne časopise kot mrzel tuč. Zato se sedaj kuja in ignorira Vatikan. Vobče to klerikalna glasila skrajno nezadovoljna z njegovo svetostjo papežem in vodilne osebe pri teh listih očita o papežu, da ne razume tega modernega časa, predvsem pa da ne pojmuje socijalnih težav in govorov struj v »katoliških« strankah. — Zlasti zamerja papežu, da je proklel boljševike in proglasil komuniste za demone smrti. S tem svojim nastopom je baje, tako sodijo klerikalni novinarji in politiki, ki so doslej kooperirali s komunisti in v njihovi družbi izvajali zase marsikateri uspeh, silno otežkočil njih nadaljno politično delovanje.

Naši klerikalci pa so tudi skrajno nezadovoljni z znanim pastirskim oismom slovaških škofov, s katerim so škofje izobčili iz katoliške cerkve vse tiste, ki pripadajo socijalistični in komunistični stranki, jim odkrili cerkveni pogreb ter prokleli tudi vse one, ki se družijo s temi strankami.

Ta pastirski list je naperjen naravnost proti političnim računom naše klerikalne stranke, zato so klerikalni listi enostavno zamočali. »Slovenec« ni o njem doslej črnil niti besedice, dasi pišejo o tem pastirskim listu vsi svetovni listi. Seve »Slovenec« je zamočal papeževo proklestvo komunistov in njegovo proglasitev, da so komunisti demoni smrti, čemu bi potem ne prikril klerikalnim očivcem take bagatele, kakor je pastirski list slovaških škofov? Če že suvereno prezira enunciacije samega Kristovega namestnika, zakaj bi ne smel prikrivati odločitev papežu podrejenih škofov?

Da, da, »der Pabest absolut, wenn er unsern Willen tut!« Klerikalci klečepazijo pred papežem in škofi samo dotlej, dokler jih lahko izrabljajo v svoje politične svrhe, čim pa niso orodje v njih rokah, jih prezirajo, kakor bi jih sploh ne bilo.

Pa pravijo, da je klerikalna stranka »katoliška«!

— Iz državne službe. Dr. Pavel V. Breznik, profesor na Ljubljanski realni, ki je na začasnem študijskem dopustu v Parizu, je preveden v tretji plačilni razred.

— Belgiski odlikovanje. Société Belge d'Etudes et d'Expansion u Liège je imenovalo podkonzula kraljevine Belgije g. Josipa Jadronja v Sibenuku za člana uprave paronaznega odbora v konzularnem oddelku. Pokrovitelj tega znanstvenega društva je Nj. Vel. kralj Belgije. V patronaznem odboru delujejo prvi svetki strokovnjaki valutarnih, finančnih in gospodarskih problemov.

— Promocija. Na graškem vsučilišču je bil promoviran dne 14. t. m. za doktorja vsega zdravilstva g. Pavel Pehani iz Trebnja.

— Klerikalni načrti. Pišejo nam: Predno je bil lani klerikalno-komunistični obš. svet razpuščen, so nameravali klerikalci mestno uradništvo razviti ter ustanoviti »Društvo mestnega uradništva SLS«. Njih organizator sedi še danes na magistratu. Pa ta načrt se je temeljito izjalovil. Sedaj to klerikalno-klerikalno poborvano uslužbenstvo, zlasti ženske, rekoč: »Le potrpite malo, saj pridemo kmalu spet na površje in vam priskrbimo avanznalo!« Ta up pa bo seveda splaval po vodi, ali dobro je, da zdaj poznamo tistih par klerikalnih čelov za magistratu!

— Naši tehnik na Dunaju in ekskurzija v Holandijo. Kakor smo že poročali, priredi arhitektni oddelek dunajske tehnike naučno ekskurzijo na Nizozemsko. Akademsko društvo jugoslovanskih tehnikov na Dunaju nas prosi v imenu zainteresiranih slovenskih slušateljev arhitektov za priobčitev naslednjih vrstic. Arhitektna skupina odpotuje z dunajskega zapadnega kolodvoza dne 3. aprila zjutraj. Potovanje gre čez Nürnberg, Frankfurt, Köln, prihod v Amsterdam 4. aprila popoldne. Obiskalo se bo Haag in Haarlem. Vodstvo skupine po mestih prevzamejo tamonjstri arhitekti in inženjerji. Razkazali bodo vse v poštove prišle zgradbe ter zanimivosti. Vsa član skupine mora imeti s seboj skicirko ter doletati akcije in notice o zgradbah, narodni po-

šil, običajih in drugih zanimivostih. Po tisti tega bo imela skupina tudi več fotografirskih aparatov. Ekskurzija je strogo naučnega značaja, ter se po narodnosti udeležencev lahko smatra za mednarodno. Do sedaj je točno javljenih 21 Avstrijev, 4 Čehi, 4 Madžari ter 1 Bolgar. Usoda naša Jugoslovencov visi še v zraku. Naša udeležba zavisi še od okolnosti, ako se nas bo hotela naša javnost spomniti ter nam pomagati s sredstvi za udeleževanje ter ekskurzije. Obračamo se še enkrat na vse, ki so jim znane dijaške težnje in iskreno in nujno prošnja, naj nam z darovi pomagajo, da se bosta mogla vsaj dva Slovenca udeležiti te ekskurzije. Potni stroški znašajo 300 šillingov = 2800 dinarjev. Darove sprejema iz prijaznosti uredništvo ali pa prosimo naravnost na »Akademsko društvo jugoslovanskih tehnikov«, Technische Hochschule, Wien.

— O temi Težnja severnih in južnih Slovanov po ujedinenju. Je enoči v Mestnem domu pod okriljem »Češkoslovaško-jugoslovanske Lige«, predaval glavni urednik Rasto Pustoslavšek. Predavanja se je udeležilo prav lepo število narodnega občinstva, ki se zanima za slovaška vprašanja. Predavatelj je razpravljal o stremljenju slovaških narodov po ujedinenju od začetka, ko so Slovani posegli v zgodovino, do današnjih dni. Zlasti obirno je govoril o veliki, doslej malo uvaževani dobi, ko so bili Slovenci v XIII. stoletju združeni s Čehoslovaki v veliko slovaško državo, ki je segala od Krkonošev do Jadranskega morja. O tej dobi je poudarjal med drugim: »To je bil dogodek, ki ga je treba zaznamovati v naši zgodovini s najsveteljšimi črkami. Toda ta pomemben, morda najvažnejši dogodek naše sicer tako žalostne povestnice, dogodek, ki je menda edini svetli moment v našem narodnem življenju v dolgi tminosti stoletij našega robovanja, je šel mimo nas, kakor da bi ga nikoli ne bilo. Bil je kakor meteor, ki se trenotno zasvetil in zablešči v temni noči, da potem hipoma ugašne in izgine v nepovrat. Ni nam bilo usojeno, ni se prišla takrat naša ura, niti slovaška, še manj pa naša jugoslovanska.« Očrtal je razmere, ki so pripravile tla za idejo slovaške vzajemnosti, naslikal propagatorje te ideje, se dotaknil slovaških kongresov v Pragi, v Moskvi, drugje v Pragi in v Sofiji ter zaključil s dokazom, da je idejni in dejanski plod velike slovaške ideje tako obojovolitev balkanskih narodov izpod turške jarma, kakor tudi ustanovitve treh svobodnih slovaških držav: Češkoslovaške, Poljske in Jugoslovanske. — Občinstvo, med katerim pa je bilo žal naše mladine prav malo, je sprejelo predavanje z glasnim plaskanjem. Takisto so posetnikom ugajale tudi številne sklopljene slike.

— Jadranska Straža v Pragi. 18. marca se je konstituirala v Pragi Jadranska Straža, ki ima glavni namen širiti v češkoslovaški javnosti propagando za turistične in kulturne lepote dalmatinskega Jadrana. Poleg tega bo podpirala trgovinske svete med Češkoslovaško in dalmatinskimi pristanišči. Za predsednika je bil soglasno izvoljen jugoslovanski častni konzul Roko Bradanovač, za podpredsednika pa veletrgovca z vinom Lukšič. V odbor so bili izvoljeni večinoma naši akademiki v Pragi. Redni člani lahko postanejo samo Jugoslovenci, za izredne člane pa sprejema odbor tudi Čehoslovake. Znan jugosloven. operni pevec T. Patler, ki gostuje v velikem uspehu v Narodnem divljaku, je pristopil med prvimi kot soustanovitelj s prispevkom 2000 Kč. Pretežna večina ugodnih članov jugoslovanske kolonije v Pragi je prijavila svoj vstop v Jadransko Stražo.

— Pisma delodajalcev za delavce zavarovalnice so prosta poštnine. Na osnovi predpisa par. 191. zakona o zavarovanju delavcev so delodajalci v dopisovanju z osrednjimi in okrožnimi uradi in s sodišči za zavarovanje delavcev oproščeni poštnih pristojbin za navadna pisma. — Na takih pošiljkah mora biti na naslovni strani napisano ime in priimek delodajalca, njegov natančni naslov in pripomba: »Prosto poštnine po paragrafu 191. zakona o zavarovanju delavcev«. Nefrankirane take pošiljke, ki niso popolnoma tako napravljene, kakor velja ta odredba (na katerih na pr. ni pripombe »Prosto poštnine po paragrafu 191. zakona o zavarovanju delavcev« ali na katerih ni natančno označen pošiljateljev naslov), se obremenijo s kazensko poštnino, ki jo mora plačati naslovnik oziroma pošiljatelj, ako naslovnik pošiljke ne sprejme.

— Uspehi III. državoslovni izpitov na juristični fakulteti. Priznani so bili, kakor posredoma iz poročila izpraševalne komisije za državoslovni državni izpit, napram prejšnjim letom znamenit uspehi na predeku v uspehih položajnih izpitov. Javilo se je k skušnjam sicer manj kandidatov kot leta 1923. (24 napr. 84 v letu 1925), vendar je klasifikacija mnogo ugodnejša. Izmed izprašanih 24 kandidatov je napravilo izpit: 7 z odliko, 8 z dobrim in 9 z zadostnim uspehom. Vse uveljavljeno je dejstvo, da ni bil noben kandidata: reproduciran (leta 1923. št. 5). Vse kaže, da se je naša vseučiliška mladina zabela resnejše zanimati za študij. To potrjujejo tudi izpiti v gimnazijah poletju 1925. kategorija se je potvrdila 12 kandidatov. Od teh je napravilo izpit 8 z odliko, 1 z dobrim in 3 z zadostnim uspehom. Uspehi tega poletja so izvrstni in kažejo, da bi se tendenca do ravnanja znanstvenega učenja, ki se opazja pri naših mladih juristih v zadnjem času, vzdržala in utvrdila.

— Vrednost meščanske šole. V smislu odloka ministrstva prosvete O. N. br. 399 z dne 23. januarja 1925. je od 31. oktobra 1924 dovršena trirazredna osnovna šola v Sloveniji za vstop v III. kategorijo državnih uradnikov. Za vsa pa 31. oktobra 1924 pa je le štiričrtna meščanska šola v radevah uradniškega časa. Enakostvorna šola razredno enotna šola.

— Sokolsko društvo v Stepanji vasi. Vprizori v nedeljo dne 22. marca v društveni telovadnici burko v treh dejanjih »Nebesa na zemlji«. — Začetek točno ob 19. uri. Zdravilni Odbor. 603/n

— Iz Vač nad Litjo nam pišejo: V nedeljo 15. t. m. je gostoval pri nas Sokol iz Stepanje vasi s pestrnim programom. Na vsopredju so bile telovadne točke, ki so vse izbornu uspele, odobravanje pa so želi komični nastopi. Dramatični odsek Sokola v Stepanji vasi je priredil dve enodejanski in sicer »Raztresenci« ter »V ječi«. Občinstvo, ki je docela napolnilo dvorano, je z napečim zanimanjem sledilo vsem točkam ter dajalo duška svojemu zadovoljstvu s spontanimi aplavzom. Uspeh, ki ga je dosegel Stepanjski Sokol, je bil lep v vseh oztirih. Da je cela prireditev tako lepo uspeša, je predvsem zasloga marljivega prosvetarja brata Kosmaka ter načelnika brata Žitnika, ki sta vse aranžirala. — Zdravilo.

— Predavanje prof. dr. Beliča na univerzi v Parizu. Včeraj 20. t. m. je na univerzi v Parizu v slovaškem inštitutu predaval profesor beogradskega vseučilišča dr. Aleksander Belič o zgodovinskem značaju srbohrvatskega jezika. Za predavanje sta posiljala vseučiliški rektor P. Appell in predsednik slovaškega inštituta A. Meillet posebna povabila.

— Vsem arejanj na soseskarski in slo. venilji. Razvoj naših gospodarskih razmer v obče in slovaškega kmetijstva posebej nam obeta še v najbližji bodočnosti točke časa. Zato je nujno potebno, da se slovaški kmet gospodarsko organizira in pripravi na ojačen boj za čisto in rovo pravdo. Osobito velja to za našo sranje in sosesko, ki nimajo nikake medsebojne zveze in valed tega ne morejo uspešno zastopati svojih interesov, kakor bi jih lahko kot važne kmetijsko-gospodarske zajednice.

— Vabim zato vse sranje in sosesko (gospodarske odbore la oteke), da pristopijo k našemu Zvezi slovaških sranj in sosesk, gospodarski zadugi s omejeno zaveso, in odpošljejo svojega zastopnika na ustanovni občni zbor v sredo, dr. 25. t. m. ob 11. dopoldne v Mesnem domu v Ljubljani. — Za pripravljajni odbor: dr. Franc Spiller-Muys, agrarni komisar.

— Gradbeni direktorji v Ljubljani. Pišejo nam iz Selške doline: Kljub temu, da plačujemo zadostno cestno doklado, imamo v Selški dolini take ceste, da Bog pomagaj! Glavna cesta je kakor razsuta njiva. Marsikateri se bo vprašal, kako je to mogoče. Odgovor je prav lahek: V zeleznikih imamo dva cestarja, ki se za vsaj polkile prav malo, da, skoro nič ne ranimata. Na cesto pošljeta kakega otroka, da malo pobrska s grebljico, sama pa sveda koncec meseca dobita plačo, ne da bi se vsaj malo pobrigala za cesto. To je izkoristitven davkoplačevalec in zelo priporočljiva bi bila v tem slučaju remediura. Rudenčani bi so tudi že prav radi snabili cestarjevega sina, ker vedno le berati po hišah, kadar pride opravila svoj posej, namesto da bi vsaj deloma izvršili ukaz in stokrat zamenjale no očetovo dolžnost. Takele razmere vdačo v naši dolini in zato prosimo vsi priadeti glavno Gradbeno direkcijo, da napravi tem razmeram konec.

— Izplačevanje pokojnin upokojenemu železniškemu osebju. Po odloku generalne direkcije državnih železnic z dne 26. februarja t. l. št. G. D. 8175 se bodo po zakonu o državnem prometnem osebju upokojenim železničarjem odslej izplačevale pokojnine preko finančnega ministrstva. Upokojenici, ki prejajajo pokojnine po starih predpisih, bodo prejajali pokojnine še v naprej pri direkciji državnih železnic.

— Smrtina kosa. Včeraj je po kratki bolezni umrl g. Lovro Pirnat, trgovski sluga pri tvrdki I. C. Mayer. Pokojnik je svojo službo zvesto in vestno opravljal nad 40 let. Bil je mož poštenjak, ki je bil čestit in samo pri svojem gospodarju, marveč tudi pri številnih nameščih Mayerjeve tvrdke. Tudi občinstvo, ki je prihajalo v trgovino, ga je cenilo radi njegove vzorne poštenosti in uslužnosti. Pogreb bo danes 21. t. m. ob 17. iz bolnice na pokopališče k Sv. Križu. Bodi mu ohranjen prižan spomin! — Včeraj je po težki in mukoplni bolezni umrla v razcvetu mladosti 25 let ga. Marija Jesenko roj. Stibernik. Pogreb bo v nedeljo ob pol 16. s Stranske poti št. 11 na pokopališče k Sv. Križu. Blag ji spomin!

— Iz Skofljice nam poročajo: Pred nekaj dnevi so blagoslovili premoženj, ki se nahaja debelo uro hoda od železniške postaje. Premog je izborne kakovosti in plast precej debela. Zdal je zaposlenih 43 delavcev. Delo vodita dva ruska inženirja. Minule dni si je ogledal rudnik višji državni uradnik iz Beograda, ki je podjetju obljubil državnopodporo. Delati bodo cesto, po kateri se bo premoag odvažal. Kakor so dajo strokovnjaki, je ta premoagova žila v zvezi z zagorskimi in trboveljskimi premoagovniki in so v tukajšnjem kraju velike zaloge premoaga.

— Iz seje Saveza uradniških organizacij. V prostorih Eskomptne banke v Beogradu je bila včeraj seja glavnega odbora Saveza uradniških organizacij pod predsedstvom dr. Mihajla Jovanovića. Na seji so prišla v razpravo vprašanja, ki so v zvezi z glavno letno skupščino Saveza uradniških organizacij, ki je določena za Veliko noč tega leta. Glavni odbor je razpravljal tudi o akciji uradništva pri vladi in v narodni skupščini, da so v proračun. ske dvajsetine postavijo gotovi krediti za izplačilo še vedno dolžne uradniške razlike.

— Društvo gosp. križanske hubezni sv. Vincencija Pavlanskega je imelo v nedeljo, dne 14. t. m. v Jožefinu svoj občni zbor z običajnim dnevnim redom. Predsednica, gospa dr. Tavčarjeva je potem ko je konstatirala sklepčnost, prisrčno pozdravila vse navzoče. V svojem govoru je izrekla pohvalo vsem odbornikom in funkcionarom, posebej še tajniku in poročevalcu g. nadvetniku Lahu. Spominjala se je hvaležno vseh onih dobrotnikov, ki so za božičnico prispevali bodisi v blagu bodisi

v denarju in tako pripomogli k sijajno uspešni božičnici našim onemoglim revežem. Vsem dobrotnikom naj Bog povrne siero. Po teh iskrenih besedah g. predsednice je g. tajnik jako temeljito in zanimivo poročal o delovanju društva v zadnjem poslovnem letu. Poročilo je bilo sprejeto z odobravanjem. Sledilo je poročilo g. blagajničarke, iz katerega je razvidno, da je gospodarsko aktivno. Obeima poročevalcema je ga predsednica izrekla svojo zahvalo za njihovo požrvalno delo v prid našim revam. K 2. točki je g. ekonom podal še nekaj pojasnil o gospodarskih zadevah. Pri 3. točki dnevnega reda je bila z velikom ponovno izvoljena za predsednice ga Fr. dr. Tavčarjeva. ki ima vedno odprto srce, odprte roke za bedne. Po sklepu občnega zbora je bil izvoljen ves dosedanj odbor nanovo, izvzemši ene izstopiške odbornice. Na njeno mesto je bila izvoljena ga dr. Babnikova. Nato je predsednica zaključila zborovanje ter prosila vse navzoče, naj delujejo tudi naprej tako složno in nesebično, kakor sedaj iz ljubljani do bližnjega.

— Solška politična za mladino državnih srednjih šol, ki je nastanjen v skupnem paviljonu na dvorišču tukajšnjega državnega učiteljskega, preiskuje v določenih dobah zdravstveno stanje mladih brezplačno. Ta zavod je prava dobrota za mlado kot za starše. — Družinski oče.

— Iz narava. Kakor so nenavadni vremenski pojavi v letošnji predpomladi, tako je tudi nenavadno življenje flora, kakor tudi faune. Teloh, ki navadno prične cveteti koncem februarja in je nato po enkrat prekinjen, je letos pognal že petkrat. Šestkrat: vso zimo smo imeli ljubke, napol razcvetele cvetice. Tudi selitev pic, ki se je bila prišla že sredi avgusta, je bila prekinjena in je še sedaj vsled hude burje zadržana. Glavna selitev je navadno okrog sv. Jožefa, letos pa je opaziti le prav malo selčev; glavno še le pride. Pa tudi zački so se prehiteli: goljufati jih je lepo zimsko vreme. Dočim so prvi mladici, odločeni pred slabim vremenom marca, srečno odrasli nevarnostim, so mladiki, skotenli marca meseca, vsi poginili. Prvi mladiki, skotenli v februarju, pa so že precej veliki in izven vsake nevarnosti, da bi jih uničil pomladanski mrz. Tudi o prvih petelinah so pripovedovali, da so že pričeli klepati, sedaj pa so radi nenavadnega mraza zopet utihnili. Jerebice so lepo prezimile in so imele zadostno hrane v naravi, niti na kršmišča niso prihajale. Ovdvisno je le, kakšno bo vreme med valitvijo in pa od koscev, ki uničijo nebroj gnezd. Srnjad se je imela letošnjo zimo izredno ugodno. Ker ni bilo snega, jo lovci niso mogli posebno preganjati in tudi hrane ji ni primanjkovalo. Zbog mlie, ugodne zime imajo srnjaki lepo, že popolnoma doraslo rogovic in so ga že pričeli snajiti. Pravim lovcom se obeta lepa zabava v hladnih poletnih jutrih in večerih pri zalazu in v vročih dneh avgusta pri klicanju srnjaka. — Kako bo z divjimi kozami, pa odločijo plazovi, ki uničijo mnogo te lepe divjadi.

— Pozno, ali vendar. Neki policijski stražnik v Kočičah je imel več let staro srbsko srečko in je izvedel šele te dni, da je dobil na njo že leta 1915. 40.000 zlatih dinarjev. Jugoslovensko poslanstvo v Pragi je že potrebno ukrenilo, da se srečnemu stražniku izplača dobitke.

— Tragična usoda ruskih beguncov. Usoda ruskih beguncov, ki so ubzali na naše ozemlje, je tragična. Izpovedani so raznim neprilicam in tekočim, zaničujejo jih, predvsem pa je njih gnoten položaj obupen. Zato ni čudno, da se dnevno dogajajo samomorji in drugi tragični dogodki med Rusi. Tako poročajo listi sedaj zopet o dveh slučajih. V Zg. Poljskavi na itajerskem je pred dnevi izvršil samomour ruski begunec Mihael Grendap, ki je služil za hlapca pri posestniku Hraatniku. Delal je pridno nad leto dni pri omejenem posrestniku in bil je slošno priljubljen. Večkrat je pripovedoval o svoji nesrečni usodi, ki ga je odrgala od študij in od svojcev. Najbolj mu je težila dušo ločitev od matere, kateri je smel samo zaupnim potom pošiljati informacije, kakaj boljševiki so ji grozili s smrtjo, če je še živ. Zato je večkrat rekel, da izvrši samomour, nihče pa ni smatral njegove besede za resne. Pred dnevi pa se je zapri v svojo sobo in si pognal kroglo v glavo. Navzile takojšnji zdravniški pomoči je nekaj ur zatem umrl.

— V Novem Sadu se je neki Rus z nožem sunil v prsa, nato pa je skočil pod tramvaj. Voznik je v zadnjem hipu voz ustavil in tako so Rusa še pravočasno rešili gotove smrti. Rana na prsih ni nevarna. Kaj je dovedlo Rusa do obupnega čina, ni znano, vsekakor pa velika beda, v kateri je živ. — Imejte čuteče srce za nevarne Ruse!

— Regulacija Save se bo letos v ostalem delu nadaljevala baje do Litije. — Pomolobčen je bil od Nj. Vel. kralja Aleksandra znani komunistični agitator in odlovljeni mestni uradnik J. Sečelj, ki je bil obsojen lani pri okrožnem sodišču v Celju na 13 mesecev ječe. Vred je zdaj brez službe in bo z drugimi mož tudi brez stanovanja!

PERI S »SAMOBELIN« AVTOMATOMI

Iz Ljubljane.

— Manifestacijski nacionalistični shod priredi danes zvečer ob 19. na trgu pred Narodnim domom oblatni odbor Orjune. Na shodu bodo govorili rodilji predvojnega nacionalističnega omladine in sedanjih prvoboritelj Orjune, predsednik direktorija dr. Ljubo Leontič, dalje podpredsednik direktorija Niko Bartulović in vodja vojvodinskih nacionalistov Dobroslov Jevdjevič. Nacionalisti in Orjunski, udeležiti se polnoštevilo tega javnega zbora.

— Ambulatorij rešine postaje. Pišejo nam: Javnosti bi bilo zelo ustrezno, če bi posloval na rešini postaji ambulatorij, kakor je to po drugih mestih že davno stanovanja!

lenu. Za male nezgode, slabosti itd., ki se pripete v Ljubljani, ne kaže, da bi ljudje pošiljali v bolnišnico, kjer jih tudi ne sprejemajo. Zadoštuje mnogokrat mala obezja, ali par kapljic, ki delujejo pozitivno, pa so ljudje obvarovani kasnejših posledic. Tak ambulatorij naj bi posloval v Mestnem domu, kjer je rešina postaja in mestni fizikat. Imamo že itak par mestnih zdravnikov, v fizikatu prakticirajo mlajši zdravniki iz ljubljanske bolnice, zdravnikov torej dovolj, uvede naj se le še dežurna služba, razvrsti naj se zdravniki na getov čas, pa bomo imeli ambulatorij tudi v Ljubljani.

— Jugoslov. akademsko društvo »Trk glav« v Ljubljani si je izvolilo za poletni semester 1925 ta-le odbor: Pr. sedniki: Golouh Chril, cand. iur.; podpredsednik: Topič Ljubo, stud. iur.; tajnik: Cvjetk Zvonko, cand. iur.; blagajnik: Stijane Milan, cand. iur.; knjižničar: Trampuš Joško, stud. geod.; gospodar: Fické Alojz, štud. ing. mont.; arhiv.: Kuharič Boris, stud. ing. mont.; naravnstnik: Cvjetko Branko, cand. iur.; revizorja: Planinšek Odon, cand. iur., Lovrenc Mirko, cand. iur. Tovariška akademsko društva naj vzamejo tem potom novi odbor na znanje. — Nevednost ali lenost? Nevednost nam: Gnoj iz hlevov voziti po dnevi skozi mesto ali po predmestjih je iz zdravstvenih ozirov po cestno-policijskem redu strogo prepovedano in kaznivo. Ker se na ta predpis mestni posestniki ne ozirajo, jih na to opozarjamo, da ne bodo imeli sitno sti!

— Kanalizacijska dela so se pričela pri Jarku ob Cesti na južno železnico poleg J. Šiškovce tovarne. Ta jarek se pričelja pri odcepu Resljeve ceste in sega do Ravnogirjevega posestva.

— Opšice v ljubljanski okolici so se pojavile pretekle dni v par osnovnih šolah v toliki meri, da se je moral pouk v nekod prekiniti. Bolezen je zelo nalezljiva.

— V nedeljo 22. marca se vršila neigršcu Ilirije dve prvorazredni prvenstveni tekmi. Ob pol 3. igra Jadrani proti Mariboru, ob 4. pa nastopi Hermes proti Primorju. Boj za točke bo vsekakor zanimiv.

— V društvu »Soča« predava v soboto dne 21. t. m. v salonu pri Levu vsem simpatičen in priljubljen predavatelj g. profesor Joško Bačič. Za temo si je izbral »Venecija in mi ali borba za Jadransko morje«. Zelo lepo in aktualno predavanje. Vabimo Sočane in prijatelje društva. Ura navadna. Vstop prost.

— Napredno gospodarsko in prosvetno društvo JDS za Krakovo in Trnovo v Ljubljani naznanja s tem, da se vrši občni zbor društva dne 28. marca t. l. ob 8. uri zvečer pri g. Sokliču, Konjušna ulica št. 1. Dnevni red: Tahtnikovo poročilo; blagajniškovo poročilo o gnotnem stanju društva, poročilo pregledovalcev računov, volitev odbora in predsednika ter raznoterosti.

— Oddaja mestnega zemljišča za Bežigradom. Dosedanji zakupniki in drugi interesi se vabijo, da se udeležijo oddaje mestnega zemljišča za Bežigradom, ki se vrši v sredo, 25. t. m. ob 8. zjutraj na lcu mesta. Zakupnino za leto 1925 bo poravnali takoj pri oddaji tega zemljišča.

— Centralno Tajništvo Jugosl. napr. omladine poziva vsa včlanjena društva, da se v nedeljo, 22. t. m. točno ob 11. udeležijo zborovanja ob priliki obletnice Rapalske pogodbe, ki se vrši pred univerzo.

— Društvo slušateljev filozofske fakultete v Ljubljani priredi v sredo, dne 25. t. m. ob 10. dopoldne v zbornici javno predavanje. Predava tovar. Grahov Ivan o pomenu družabnega reda za vzgojo najširših plasti ruskega naroda. K obilni udeležbi vabi odbor. 612/n

— Pevski zbor »Slavica« vabimo, da se udeležijo v polnem številu častnega večera Mateja Oblaka, ki se vrši danes v soboto ob 8. uri zvečer v salonu restavracije pri Mikliču v Kolodvorski ulici. 611/n

— Prednjaški zbor Sokola t. obvešča vse telovadke članstvo, da se vrši zdravniška preiskava za člane v ponedeljek 23. marca t. l. ob 20. in za članice v torek 24. marca t. l. ob 20. v telovadnici realne gimnazije na Poljanah. Sestre telovadke bodo preiskane po zdravniškem. Vsi oni bratje in sestre, ki so valed kake bolezni začasnou ali stalno oproščeni telovadbe, morajo priti k preiskavi. Redna telovadba se vrši neovirano tudi te dni. Načelnik. 613/n

— Veliki nacionalistični zbor Orjune pred Narodnim domom se vrši ob 19. (ob 7. zvečer), ne pa ob 17., kakor je bilo pomotoma javljeno v »Jutru«.

— Darila! Uprava našega lista je prejela za Ciril Metodovo družbo (Tavčarjev sklad) Din 100, katere je daroval g. Alojzij Vernik v počaščenje spomina pokojne ga Ivane Jakove. Srčna hvala!

— Svetlokanje ovratnikov ter tkanje perila se najlepše izvršuje v higienični pralnici P. ŠIMENCA, Kolodvorska ulica 8. Izvršuje tudi poravila perila.

Iz Celja.

— c Smrtina kosa. Umrl je v celjski javni bolnici g. Franc Renier v starosti 67 let na poslednake opeklin. Pokojnik je bil posestnik v Podplatu. V sredo zvečer je šel s petrolejko v gospodarsko poslopje. Pri tem mu je spodrsnilo in je padel. Razbila se mu je petrolejka, vnela se obleka in slama, pri čemur je dobil hude opekline, katerim je v bolnici podlegel.

— c Sokolsko predavanje. V sredo, 18. t. m. je v mali dvorani Nar. doma predaval prof. Orožen o »Sokolsku in politiki«. Predavatelj je v globoko zasnovanih izvaljih očrtal bistvo države in nje pomen za državljana. Predavanje je bilo izčrpno zasnovano. Udeležba bi bila lahko boljša.

— c Nočno lekarniško službo opravlja ta teden lekarna »Pri Mariji Pomagaj« na Glavnem trgu.

— c Mestno gledališče. V nedeljo ob 16. »Vdova Rošinka« kot ljudska predstava. — V torek 24. marca ob 18. »Maček v škornjih« kot mladinska predstava.

Gospodarstvo.

Češkoslovaški izvoz v februarju

Državni statistični urad ČSR je izdal pravkar prvi splošni pregled izvozne statistike za februar, iz katerega je razvidno, da je ostala vrednost izvoza v februarju na isti višini, kot je bila v januarju. V januarju je znašala celokupna vrednost čsl. izvoza 1.506.966,677 Kč, v februarju pa 1.517.710,44 Kč, tako da je izvoz v februarju še napredoval za okroglih 11.000.000 Kč. Vrednost izvoza sladkorja, ki je tvoril v januarju glavno postavko, kaže v februarju znatno nazadovanje, in sicer od 289 milj. 44.469 (v januarju) na 240.812,012 Kč (v februarju). Ta minus v zunanji trgovini je bil pa likvidiran s porastom vrednosti zvoza tekstilne industrije. Izvoz bonabavevine in platenin je porasel od 216 milijonov 627.863 na 242.828,681 Kč, izvoz volnenega blaga pa od 144.499,466 na 160.000,248 Kč. Pri tem pa ne gre za rekordni napredek v izvozu teh vrst blaga, ker so bile postavke v lanskim statistiki zunanje trgovine v obeh slučajih za nekatere mesece še večje. Izvoz lesa in premoga se v primeri z januarjem skoraj ni spremenil. Vrednost izvoza lesa je znašala 96.176,955 Kč, vrednost izvoza premoga pa 67.301,083 Kč. Stekla in steklenih izdelkov je izvozila Češkoslovaška v februarju za 102.705,437 Kč (v januarju za 104.855,777 Kč), železa in železnih izdelkov pa za 78.382,694 Kč (v primeri z januarjem plus 10 milijonov). Vrednost izvoza usnja in usnjenih izdelkov je narasla za 8 in pol mil. in znašala 37.785,935 Kč, dočim je izvoz papirja in papirnatih izdelkov znatno nazadoval, in sicer za 6.500.000 Kč. Tu je treba omeniti, da je bila vrednost izvoza tega blaga v januarju (30.114,686 Kč) skoraj rekordna. Ker doslej še niso bili objavljeni točni podatki o izvozu v januarju in februarju, je težko zanesljivo presoditi, kateri vrsti blaga gre zasloga, da je izvoz ČSR v februarju tako lepo napredoval.

Največ kupuje v Čehoslovaški Nemčija, na katero odpade 22,3 odstotka celokupnega čsl. izvoza, dalje Francija s 16,5 odstotka, Anglija s 7,80 odstotka, Madžarska s 7 odst., Italija s 6,7 odst. in Jugoslavija s 4,5 odst.

Neke strani kartelne politike

V zadnjem času so večkrat krožile po našem časopisu vesti o snovanju in ustanovitvi raznih industrijskih kartelov. Ustanovitve se je sladkornikartel, ki so mu pristopile celo dve državi sladkorni tovarni. Govori se o kartelu špinitne industrije, o kartelu pivske industrije, o karteliranih kožnih in železnih industrijah. Vesti so večinoma sila suhoparne in malobesedne, zato pa ne skrivajo karteli nič manj usodnih gospodarskih pojavov in sebi.

Karteliranje velikih industrij navadno ne izhaja iz potrebe zaščite pred inozemstvom. Kajti bistvo karteliranja obstoja v tem, da se določajo za notranji konzum in za event. izvoz složne in enotne cene ter da se izloči princip svobodne konkurence. Povzroči karteliranje predstavljajo torej naravno agresivne organizacije proti konzumentom in kar je za nas enake važnosti tudi proti trgovini in obrtni. Kako to?

Rekli smo že, da izhaja kartelna politika s stališča čimveč pridobitnosti karteliranih proizvodov, torej čim višjih cen, čim večje dobička. Ta gonja za dobičkom izločuje medsebojno konkurenco, samo da doseže svoj cilj. Kot posledice te kartelne politike se že javljajo tudi pri nas, kar kor po vsem svetu zelo škodljivi pojavi za malo in srednjo trgovino in obrt, katerim kartelirana industrija ne privošči najmanjšega zaslužka in jih sili, da opravljajo za kartelirano industrijo naravnost brezplačno posredniško službo. Karteli dvigajo in dolosajo cene, trgovcu kot posredniku do konzumenta in direktnemu prodajalcu pa večinoma ne privoščijo najmanjšega zaslužka! Isto velja za obrtnike, ki so v marsičem od-

visni od proizvodov karteliranih industrij. Na obrtnika in trgovca pa padajo obratno vsa težja bremena javnih davščin. Nanj pa da odgovornost za visoke cene, ljudska nevolja, on prenaša vse večje davščine od države pa do občin, od samoupravnih teles. On ne uživa zaščitnih carin, ne določa kartelnih cen in je prepuščen medsebojni konkurenci.

Naša kartelirana industrija dosega vse, kar hoče! Sladkorna industrija si je npr. izposlovala ogromne zaščitne carine, take da dosega 60-70 % inozemskih cen, to se pravi, da plačajo za uvožen kilogram sladkorja 60-70 % njegove inozemske, nakupne cene kot carino. Za to ceno, za te odstotke je po nepotrebnem sladkor v naši državi dražji, od inozemskega! Kljub temu pa pritiska ta kartelirana industrija na trgovca ter mu jemlje, odnosno mu nastavlja kot trgovskemu posredniku do konzumenta naravnost škandalozne posredniške cene, s katerimi mu absolutno ni izhajati.

Velike kartelirane industrije so že prodale v vse naše industrijske, trgovske in obrtniške organizacije. One danes po svojih posrednikih in zagovornikih v trgovskih in obrtnih zbornicah, po svojih delegatih v Beogradu in pri državnih oblastvih, po svojih zaupnikih pri trgovinskih pogajanjih s tujimi državami ščitijo samo interese karteliranih industrij ter puščajo interese srednje trgovine in obrti na strani. In vendar je jasno, da se z zaščitnimi trgovinskimi ugovori in prvi vrsti udarja domača trgovina in obrt, ki se jim predpisuje svobodna konkurenca ter iz tega izhajajoča medsebojna enotnost in uravnoteženje cen, dočim si veliki kartelirani zavodi lepo dele masne dobičke. Po mili volji diktirajo ne samo prodajne cene karteliranih proizvodov, celo po mili volji diktirajo posredniške odstotke svobodnokonzumentu trgovini in obrti!

Kartelna politika se pri nas dela zavrkat v interesu privilegiranih veletrgovcev proti interesom desetstičev trgovcev in obrtnikov. V največjem interesu teh pridobitnih stanov, ki so vseskozi nacionalno neoporočni, bi bilo, da se trgovske in obrtne zbornice pozabavajo tudi s temi problemi, ki pomenijo eminentno zaščito srednje in male trgovine ter obrti pred karteliranimi veleindustrijami. Ne smemo na koncu pozabiti, da večina teh karteliranih industrij sploh ne deluje z domačim kapitalom, marveč da so to industrije, kjer odločajo tudi nacionalno brezbarvni inozemski kapitalisti!

Tržna poročila.

Domača tržišča. Na novosaški blagovni borzi je notrala pšenica (4 vagona) bačka 450-452,50, turšica (67 vagonov) bačka za april - maj 1925,50, za maj - junij 202,50; moka (6 vagonov) »a« 660, »b« 457,50, »c« 390. Tendence labilna. Cene kož, krzna in volne so notralne: goveja teža 17, lažja 15, jagnjetova 12, telečja 20, ovčja 30, kozja 25-30, lisčija 320, kuna 650-700, vidra 700, divja mačka 100, jazbec 110, zajčja 18, vervečka 12, volčja 120; ovčja volna oprana 45-50, neoprana 25-30; na trgu železa je promet slab, pričakovati je pa, da se zboljša, ko nastopi pomladanska sezona. Splošno se cene železa nekoliko padle in notirajo: železo za vezanje temelni cena 4,10-4,15, črna pločevina do 1 mm 4,50-4,75, črna pločevina 1-1 1/2 mm temeljna cena 5,25-5,50, črna pločevina 3-5 mm 5,50, 6-20 mm 5,30, pocinkana železna pločevina 8-10, bela pločevina v zabojih 0,3 mm 13, bela pločevina v zabojih 0,4 mm 12,50, železni žebliji in žica 5,15-5,25, železna žica 5,05-5,15, podkve marke Purl št. 00 - 8,75, št. 0 - 6,80, št. 1 - 8,40, št. 2 - 8,25.

Inozemska tržišča. Svinjski sejem na Dunaju 17. t. m. 385 komadov iz Jugoslavije 2,20-2,35, 610 iz Madžarske prima 2,25-2,35, 1368 iz Rumunije 2-2,30, 11513 iz Poljske 1,80-2,20, 64 iz Avstrije 2-2,10. Skupno je bilo na sejmu 13.940 prašičev. Živinski sejem 16. t. m.: 37 komadov iz Jugoslavije 1,30-1,50, 1396 iz Madžarske 1,20-1,60, 948 iz Rumunije 1,35-1,70, 84 iz Češkoslovaške 1,90-2,10, 448 iz Avstrije 1,10-1,50. Skupaj 3319. Goveje meso 1,60-2,80, zaklani težki prašiči 2,60-2,70, zaklani lahki prašiči 2,40-2,60, mršava goveda 0,60-0,95, bik 1,10-1,60, mast na debelo 3,20, slanina na debelo 2,70. Konj je bilo prigranjen na sejem 385, 305 za klanje,

80 pa za vporabo, prima 1-1,20, srednji 0,75-0,85, slabši 0,46-0,55. Konj za vožnjo 450-1500.

Poljedelski pridelki. Pšenica Newyork rdeča 185 1/2, ali 430 Din, Chicago za maj 161 1/2, ali 375 Din, za julij 143 ali 331 Din, Dunaj domača 54,50-55,50 šil, ali 486-495 Dine, jugoslovenska 55-56 šil, ali 510-519 Din, Praga 240-255 Kč ali 449-477 Din, Novi Sad, Bačka 450-452, s carino 466-468, turšica, Newyork loco, 125 ali 313 Din, Chicago za maj 119 ali 296 Din, za julij 122 1/2, ali 302 Din, Dunaj 27-28 šil, ali 241-250 Din, Novi Sad, bačka, za april - maj 192,50-202,50 Din, rž, Chicago za maj 121 1/2, za julij 111 1/2, za september 105 1/2, Dunaj domača rž 45,50-47,50 šil, ali 415-424 Dine, Praga 210-220 Kč ali 398-411 Din, ječmen Dunaj domači 47-52 šil, ali 240-250 Kč ali 449-468 Din, oves, Chicago za maj 44 1/2, za julij 56 1/2, za september 46 1/2, Praga 165-180 Kč ali 309-337 Din, Dunaj romunski 39-49 šil, ali 348-357 Din, Bombaž Liverpool za marec 13,75, za maj 13,76-13,79, za julij 13,80, za oktober 13,46-13,49, za januar 13,30-13,31, egiptovski za maj 35, za julij 33,15, za november 25,50, Newyork za marec 25,08-25,12, za maj 25,30-25,35, za julij 25,54-25,59, za oktober 25,10-25,13, za januar 25-25,02, Aleksandrija za april 38,80, za oktober 35,75.

Jugoslovenska banka d. d., Zagreb. Seji upravnega sveta gornje banke dne 14. t. m. predložena bilanca za poslovno leto 1924, izkazala je čisti dobiček v znesku od Din 16,025,665,68, ki je bil dosežen pri delniški glavnici od Din 100.000.000.-, glavni skupščini, ki se bo vršila dne 26. t. m. ob 4. uri popoldne v sejni dvorani imenovanega zavoda v Zagrebu, se bo predložilo v odobritev izplačilo 120stotne dividende, to je kakor minulega leta, po Din 12 na delnico. Predlagana bo tudi dodelitev Din 550.000.- rezervnemu skladu in Din 1.000.000.- davčnemu fondu. Po tej dotaciji iznašala bi lastna sredstva rečene banke Din 126.766.523,65. Nadalje bo predložena tudi dotacija okolninskemu skladu v znesku od Din 600.000.-. V splošnem je pokazala bilanca tudi za minulo leto znatno povečanje prometa in polnjen uspeh v vseh poslovnih strokah. - Hranilne vloge so se povišale od 191 milijonov Dinarjev na 232 in pol milijona Din, stanje blagajne in menic od 96 milijonov D na 120 in pol milijona Din. Skupni promet v letu 1924 je dosegel 61 in pol milijarde D. Ob tej prilici naj bi se omenjalo, da se je ljubljanska podružnica tega zavoda preselila prejšnji mesec v svoje moderno uradno lokale v palači »Ljubljanski Dvora«. 600-n.

Održava čekovnih uradov in kredit poštne hranilnice. Na zahtevo nekaterih naših gospodarskih krogov, da mora ostati denar čekovnega urada, zbran v Sloveniji, doma kot podpora za slovenske denarne zavode, repirica beogradske »Vreme«, čes da je denar vzet iz Slovenije zlasti za to, ker so slovenski denarni zavodi v tujih rokah. Kar se išče vporabe denarja, piše »Vreme«, je treba nedvomno zahtevati, da gre denar, zbran v enem kraju, v prid dobitnemu kraju Centrala in podružnice pa imajo skupne interese in opravila. Centrala v Beogradu čisto financira finančno ministarstvo. Te dni je izplačala finančnemu ministarstvu 10 milijonov na račun čistega dobička poštne hranilnice leta 1924. Centrala je morala kupiti velike količine papirjev za svoje rezervne fondne. Kupila je tudi hišo na Dunaju, ki služi vsem podružnicam. Centrala oskinita državne bone mnogim podjet-

jem iz vse države in financira čisto tudi pojedine banke.

Zakup in eksploatacija Ljublje. Včeraj smo omenili, da licitacija državnega rudnika v Ljubliji ni imela zaželenega uspeha. Iz Beograda poročajo, da je ministarstvi svet na svoji zadnji seji sklenil, da se lahko da Ljublija tudi izven licitacije v privatni zakup, če se oglasi kak reflektant.

Za prevoz blaga, ki se hitro pokvari, je izdal železniška uprava vsem podrejenim organom navodila, da se morajo dostaviti take pošiljke v vagonih, glaseče se na postajo Jesenice tranzit s programi subotičke in beogradske direkcije na postajo Vinkovci trko, da lahko nadaljuje pot zopet z direktnim brzotovornim vlakom št. 42 do Zagreba, od koder gre dalje z istim vlakom do Jesenice.

Pokončanje poljskih miši. V zadnjem času so se zelo močno razpasle poljske miši, ki so pričele resno ogrožati obilnost poljskih kultur in travnikov. Dolžnost vsakega zemljiškega posestnika in zakupnikov kmetijskih zemljišč je, da tega nevarnega poljskega škodljivca prično kar najtemeljeje in vstrajno pokončavati. Zadržanje teh škodljivcev naj se prične vsako leto v zgodnji pomladi in sicer s strupenimi plini, s katerimi s pomočjo Horovega aparata zakade vse miše luknje ali pa s strupenim oljem. Natančna navodila glede dobave in vporabe sredstev za to pokončanje dobe interesi med običajnimi uradnimi urami v mestnem gospodarskem uradu.

Za razstavo na Reki, ki se bo vršila menda v avgustu, se vrši živahna agitacija po vsej Italiji. Listi poročajo, da se je udeležbe razne znamenite tvrdke in zadruge. Razstava bo nameščena v široki mestnih prostorih v središču prometa. Izložba bo obsegala industrijo, trgovino in poljedelstvo. Reka sama seveda nima ničesar izložiti in tako hočejo Italijani iz starih provinc porabiti reško razstavo za reklamo v svojo, da bi mogli pričeti kar najuspešnejše trgovati z Balkanom, in prvi vrsti z Jugoslavijo. Po italijanskih listih se slišijo vesti, da je v Jugoslaviji že veliko zanimanje za razstavo na Reki. Pri nas ne vemo še nič o tem zanimanju.

Švicarske koze za Bolgarijo. Običinski svet v Sofiji hoče preskrbeti družinam za otroke dobro, sveže, nepokvarjeno mleko. V to svrhu je sklenil nakupiti v Švici koze, pasme Gessenay. V mestu se ustanovi mlekarica. Doslej je švicarska komisija nakupila v Švici 46 koz in tri kozle omenjene pasme. Koze so spravljene na vzornem gospodarstvu samostana Dragalevci.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 23. marca t. l. ponudbe glede dobave mehkega in hrastovega lesa. Natančnejše informacije pri ekonomskem odelu te direkcije. - Dne 6. aprila se bo vršila pri intendanturi Vruške divizijske oblasti v Banjaluki ofertalna licitacija glede dobave drv; pri direkciji državni železnice v Ljubljani glede dobave raznega lesa. - Dne 8. aprila t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave grifin-koles. - Dne 17. aprila t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 66.000 kg pšenice. - Dne 17. aprila t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 66.000 kg pšenice. - Dne 17. aprila t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 66.000 kg pšenice. - Dne 17. aprila t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 66.000 kg pšenice.

Kava v Braziliji. Brazilijanska vlada je sporočila mednarodnemu poljedelskemu zavodu v Rimu, da je za kampanjo

1924/25 za kavo obdelane površine 2.237.900 ha napram 2.437.350 v prejšnji kampanji, to je 91,8%. V državah San Paolo, Minas, Rio Janeiro in Bahia je za kavo obdelane površine okoli 1.200.000 ha.

Prodaja strugotin od železa in st. re pločevine se bo vršila dne 15. aprila t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici. Predmetni oglas s natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Objave.

Godbeni odsek Sokola I. naznanja, da se vaja za pihal v ponedeljek dne 23. t. m. ne vrši. Prihodnja vaja v četrtek dne 26. t. m. Vsi in točno! - Odbor. 608-n

Ljubljani vabi na XII. redni občini zbor Zveze gostilničarskih združenj za Slovenijo. V Ljubljani vabi na XII. redni občini zbor Zveze gostilničarskih združenj za Slovenijo, ki se vrši dne 26. marca 1925 ob desetih dopoldne v prostorih g. Kavčiča v Ljubljani, Karlovska cesta, Privoz št. 4 - po sledečem dnevnem redu: 1. Pozdrav; 2. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 3. letno poročilo o delovanju Zveze; 4. poročilo o računskem zaključku za leto 1924; 5. proračun in njegova kritje; 6. posvetovanje o korakih proti sedanjemu sistemu taksnih predpisov in proti množjenju točinne po taksnem pravilniku; 7. predlogi k določbam novega obrtnega reda; 8. sprememba pravil; 9. raznoterosti. - Prosimo združena načelstva, da skrbijo za udeležbo. Za vsakih 20 članov združenja se sme udeležiti po 1 delegat občnega zbora. Zeleni je, da bi bile vse združenja zastopane. V Ljubljani, dne 25. februarja 1925. Fran Kavčič, predsednik. 606-n

Kelo jugoslovenskih sester v Ljubljani bo imelo svoj redni letni občini zbor na cvetno nedeljo dne 5. aprila ob 15. uri popoldne v Narodnem domu z običajnim dnevnim redom. 609-n

Jeklene valjane zastore ter v. r. čavničarska dela izvršuje ter se priročno za cenjena naročila ključavničarstvo August Martinčič, Ljubljana, Rimska cesta 14. - Glej današnji inšerat na zadnji strani! 601-n

Pevsko društvo »Slavija« Vič - Glince naznanja, da se vrši v nedeljo 22. marca t. l. redni občini zbor v društveni sobi v stari šoli na Viču. ačetek točno ob 9. dopoldne. 602-n

Društvo vpočenih javnih nameščencev za Stojenjo v Ljubljani opozarja svoje člane, da se vrši letošnji redni občini zbor društva v ponedeljek dne 23. t. m. ob pol 8. zvečer v gostilni pri Mraku na Rimske cesti. 598-n

V sredo dne 25. t. m. ob 10. dopoldne predava v zborni dvorani univerze gospod profesor Rakuša iz Maribora o temi: »Esperanto in njega protivniki. Esperantski klub v Ljubljani vabi k predavanju vse, ki se zanimajo za esperanto. 603-n

Velikonočna razglednica ima družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani že v zalogi. Osnutke je izvršil g. prof. A. Koželj. Razglednica stane 1 dinar. Trgovci in razpečevalci dabe primeren popust. Rodoljubno občinstvo prosimo, da si preskrbi za velikonočna voščila CM. razglednice, ker tako podpira tudi našo obrambeno družbo. 596-n

Podporno društvo železniških uslužbencev v Ljubljani je na svojem občnem zboru dne 15. februarja 1925 sklenilo sledeče spremembe. Od 1. aprila 1925 nadplača vsak član mesečno članarino Din 3.50. Od 1. maja 1925 do preklica bo društvo za vsak smrten slučaj pravnim naslednikom izplačalo povišano denarno podporo Din 3000. Zadevne informacije se polvedo pri društvu, gg. zaupnikih in na letnem poročilu na vseh postajah nalepljeno. 578-n

Proti odedelosti deluje s kolosalnim uspehom samo »VILFANOV CAJ«. Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Proizvajala: Laboratorij Mr. D. Vilfan, Zagreb, Prilaz 71.

Hrastiški pralni prašek zastopa dvojce načel: dobro in poceni. 501/L

Prolječe na našem Jadranu. Hotel »Miramare«, Crikvenica. Tople i hladne morske kupke. Soba za celom oskrbom od Din 90.-. 319-n

Živčno bolnin in duševno portitni preskrbi izredno mila prirodna grenčica »Franz - Josef« dobro prebavo, čisto glavo in mirno spanje. Po izkušnjah sloviti živčnih zdravnikov je najnujnejše priporočati rabo vode »Franz - Josef«. Dobiva se v lekarnah in drogerijah. 45/L

VSE ZAHTEVA DOBRO ZLATOROG MILO!

OSKAR H.

Razpad carstva

Roman zadnjega avstrijskega cesarja.

Hotel je dvigniti dete iz zibelke. Povzpela se je napol iz svoje postelje in se s telesom nagnila nad zibelko. »Ne dotakni se ga, sicer pokličem na pomoč. Misli na svečeniško prokletstvo!« Jezno se je okrenil in zapustil sobo.

II.

Cesarjeva zaušnica.

»Wolkenstein! Zdi se mi, da bo lisičja lov v Almasföldu zame zelo usodna. Njegovo Veličanstvo me je pozval v avdienco!« Nadvojvoda si je opasal sabljo, vzel general'sko kapo in rokavice. Kočija je čakala na dvorišču palače, da ga prepelje v dvor.

Adjutant, ki je končal svoje poročilo, je zbral svoje papirje in jih vtaknil v mapo.

»Grofica Sztaray je torej dosegla svoj namen,« je pripomnil suho. »Včeraj je bilo objavljeno naznanilo o njeni zaroki s knezom Herbersteinom.«

»Ali res?« je vzkliknil nadvojvoda, »to je šlo pa zelo hitro.«

»Za končni efekt je preskrbel lov na lisiče. Dodek z mrtvaškim sprevedom, skakanje preko

krste, kar se je zgodilo samo slučajno in brez namena, so porabili poklicani hujskači, da naščuvalo ljudstvo proti dinastiji in vladi. Časopisi levih in nacionalnih strank so priobčili izkvarjena poročila in so dodali še več goriva v žrjavico. Kmetije iz okolice so ogrožili grofice na gradu Almasföldu. Pod zaščito kneza Herbersteina je morala bežati v Budimpešto. Orožniki so morali z orožjem udušiti kmetško vstajo. Pri tem je bilo ustrelenih več oseb. Več poslopij na posestvu so kmetije zažgali. Budapeštansko časopisje je dogodke izrazilo za ponovno gonjo proti vladi. Poulična sodrga je demonstrirala, pri spopadih s policijo je bilo na obeh straneh več mrtvih. Posredovati je moralo vojaštvo, da uveljavila državno avtoriteto.«

»No, lepe stvari!« je vzkliknil nadvojvoda ves potrt. »Ako ve vse to stari, potem gorje mi!«

»Popolnoma razumljivo, cesarska Visokost! Ogrski ministriški predsednik je o teh dogodkih poročal Njegovemu veličanstvu.«

Nadvojvoda je z vsemi znaki največje potrtosti in strahu korakal po sobi semtertja.

»Wolkenstein, ta lov na lisiče mi povzroči še velike neprijetnosti.« Jezno se je zasmejal. »Starčevstvo nemilost sem si nakopal in v svoji jezi je mož čisto proketo neprijeten. In vs to, da bi grofici Sztaray pripomogel, da ujame kneza in se iznebi svojih dolgov!«

Grof Wolkenstein je modro pripomnil:

»Ženske so povzročile že večje zgodovinske zapletitve. Da se je grofici posrečil njen načrt, je

manj krivda vaše cesarske visokosti, kakor igra slučaj. Mrvaški spreved bi ne smel srečati lovške družbe. To je bil povod za ves dogodek.«

Nadvojvoda je obstal.

»Ako bi vse to povedal Njegovemu veličanstvu?« je nenadoma vprašal. »Vso nesrečo, vstajo, mrtvece, vendar ne morejo meni podtakniti. Hotel sem vendar navezati samo ljubavno razmerje z grofico.«

Iz prs se mu je izvil težak vzdih:

»Toda stari tega ne bo hotel razumeti. Zase si prisvaja vse pravice, za ljubavne dogodilje nas mladih pa ne kaže nobenega razumevanja.«

Grof Wolkenstein je odvrnil na lahko odkla: najohč: »Bolje bi bilo, da bi stari gospod ne dajal vzglada. Razrušil je zakon svojega sina in Vaše cesarske visokosti. Najvišji vzgled pač ni bil tak, da bi vzdrževal rodbinsko disciplino.«

»Wolkenstein, prosim Vas, ne moralizirajte! Nima nikdo v svojih žilah žabje krvi, kakor Vi, ki nimate nobenega smisla za žensko lepoto. Mi imamo pač bolj vročo kri in toplejša čustva!«

Grof je nalahko priklimal z glavo.

Zovem se kakor moj praded, pevec Oswald pl. Wolkenstein, ki je v čast svojih dam z mečem in pesnijo potoval po svetu. Tudi jaz sem si izbral svojo srčno kapljico in ti ostanem zvest vse svoje življenje in naj mi ta služba prinaša tudi skrb in bedo. Tako ne morem ljubiti nobenega drugega ženskega bitja.«

Nadvojvoda ga je začudeno pogledal.

Postali ste prav za res pesniško navdahnjeni, Wolkenstein. Rad bi poznal vašo damo, ki jo tako viteško častite, da bi si ustvaril svojo sodbo o Vašem okusu. Zdi se mi, da Vaš okus ni najboljši!«

»Cesarska visokost, delate mi morda krivico. Grofica Aranka Sztaray prav gotovo ni bila po mojem okusu in vendar ste si, cesarska visokost, na nji pokvarili želodec.«

Nadvojvoda se je zasul na peti. »Grof Wolkenstein, zdi se mi, da ste me pošteno oklali.«

Grof se je priklonil. »Veseliho bi me, ako se mi je to posrečilo. Sicer pa se usojam vašo cesarsko visokost pokorno opozoriti, da je Vas pozvalo njegovo veličanstvo v avdienco. Skrajni čas je že!«

Nadvojvoda se je prestrašil.

»Pri duši, na to sem čisto pozabil. Wolkenstein, ako pridem prekasno, hote krivi Vi!«

Odkobal je iz sobe. Kmalu nato je bilo slišati, kako je z dvorišča oddrdal voz.

Wolkenstein je ostal sam. Na njegovem licu se je pojavil lahek usmev. Zavedal se je, da čaka nadvojvodo težak trenutek. To se mu je zdelo pravišna kazen za zanemarjenje nadvojvodinje. Upri je oči na steno, kjer je visela slika dame v poročni obleki v življenjski velikosti. Dolgo je zrl na lice, ozarjeno s tiho pobožnostjo. Njegove ustnice so trepetale. Iz ust so mu tihlo, kakor pobožna molitev, privrele besede: »Kar sem trpel zaradi svoje ljubezni, je odtehtala sreča, da ti smem služiti. Služiti ti hočem s srcem in dušo, kakor dolgo mi Bog dá življenje. Naj bo moje življenje posvečeno tebi, Njegovemu najpopolnejšemu angelju!«

To in ono.

Amor izgnan iz plesne dvorane.

Neki plesni učitelj se je javno bridko pritožil, da so zaljubljeni tako slabi plesalci. Zaljubljeni pari imajo s seboj vedno toliko opravila, da pri tem pozabljajo in premalo pazijo na ples. Tako so prevzeti svojih čustev, da jim odpade stvarnost, mir in eksaktnost, brez katerih se ne morejo modernih plesih izvajati točno in nepogrešno.

Plesni mojster pravi, da je z njegovega stališča povsem logično, ako reče, da ljubizen nima v plesni dvorani ničesar iskati. Zato hoče pregnati Amorja s parketa, ki mu moti harmonijo plesa ter se izkazuje tudi na tem polju, kakor že na marsikaterem drugem, za provzročitelja nepravilnosti.

Doslej seveda se je reklo, da ples ne zasleduje svojega posebnega namena, marveč nudi najlepšo priliko, približati se ženski in čestokrat je bil ples le prijeten predjedni srčne simfonije, ki se je razvijala. Dapačnji strastni plesalec pa noče nič vedeti in nič slišati o ljubezni. Ples smatra za resno prireditev in odklanja vse, kar bi ga oviralo, da ne bi mogel posameznih turozotit ali tanga izvršiti z največjo eleganco in preciznostjo. On ne gleda na damo, s katero pleše, kot na ljubezno vredno žensko, marveč zgolj kot za družico, s katero išče samo harmonijo nog in nobene druge.

Pa tudi pri ženskah je tako. Pripeti se, da dame dajo prednost dobro plesočim damam pred gospodi, kateri so neokretni. Tehnika je vse, ljubzen ni nič pri novem plesu. O takem paru, ki se odtegne iz družbe in rajše klepetajo kakor pleše, pravilo da je starokopiten. Pa tudi živahnost zahteva pri plesu je v nasprotju s stilom modernega plesa, ki zahteva resnosti in umerjenosti pri izvajanju težkih figur.

Plesalcu, ki goji ples kot visoko umetnost, niti ne pride na misel, da bi mogel pri tem izgubiti svoje srce. On noče imeti z Amorjem, nadležnim motilcem, nikakega sprava.

Iz naše rivijere.

(Dopis.)

»Pomlad se bliža z orjaškimi koraki... S temi besedami je odgovoril te dni v Parizu gospod do nosu zaljubljen prijatelj, ki mu je odgovoril od mraza trepetaje: »Pa res — po zna na mrazu.«

Kar danes velja v Parizu, velja tudi za ljubljano, mraz in mraz, prav do kosti prodirajoči mraz. Še v naših doledskih vinskih gorah bi jožilo o mrzli hrvaški burji, kakor tamkaj razsaja, kakor malokdaj v tem času.

Toliko prej nas bo zanimalo, če izvedemo kaj o prav pomladanskem toplen vremenu letošnje zime v Boki Kotorški, kjer živi sedaj toliko slovenskih fantov, ki tamkaj obiskujejo zares vzorne in daleč na okrog sloveče tehnične šole naše vojne mornarice. Tudi te dni je od tam dospelo poročilo, iz katerega posnemamo, da je v Boki Kotorški sedaj slepo in jako tople vreme.

Naj pride torej do besede naš rojak in vestni izveščitelj za potrese pod Lovčevom g. dvorni svetnik dr. Anton Mahkovec, ki biva že več let na svoji lepi posesti v Domji Lastvi, v bližini Tivta.

Po kratki ekskurziji, ki jo je imenovan napravil meseca januarja za nekaj dni v Slovenijo k svojim sorodnikom, smo sprejeli po povratku v Boko Kotorško tole metereološko in seizmiško poročilo: »

»Pri mojem povratku, 27. jan. 1925 je bilo tukaj krasno, toplo vreme, ali ljudje so trdili, da je bilo nekoliko dni poprej jako mrzlo, da je temperatura padla 2°—3° nad ničlo.

Od 27. novembra torej, pa do 29. decembra 1924 smo imeli dan za dnem najpogostejšo pomladansko vreme. Zadnji trije dnevi v letu so bili malo deževni in 5. januarja pošten dež vso noč. 6. januarja smo dobili zopet krasno vreme, ki je trajalo vse do 8. februarja. Samo topli, jasni dnevi, skoraj brez oblake noč in dan. Po dnevi temperatura po 20 in več gradov C, ponoči pa zelo hladno; ob 7. zjutraj največkrat samo 3°—4°, dne 15. in 16. januarja še celo 2° in pri popolnoma jasnem nebu brez vetra. Sigurno je, da se take krasne zime, kakor je letos, ne spominjam, odkar Boko poznam (od 1897). Prve tri dni februarja smo imeli pravo tržaško »borbo«, toda brez mraza (6—6½ ob 7. j.) in pri tej temperaturi smo ostali do danes. Danes pri tej pa je nastopil jak široko (11° ob 7. uri zj.).

Pri tako krasnem vremenu seveda lepo uspeva zelenjava. Zelja, repe, salate, karfiolje imamo kot že več let ne in grah, ki sem ga posejal oktobra, že cvete. V ostalem pa vegetacija v primeru z drugimi leti ni napreli, marveč je celo malo zaostala. Medtem, ko navadno vijolice cveto že o. Božiču, sem letos prvo našel šele 11. januarja, druga leta pa že večkrat med 1.—6. januarjem. V zimi 1923. seveda je bilo vse že več kot mesec dni pozneje, ker smo imeli zimo kakor že ne 30—40 let, dokaz temu, da so limonska drevesa, stara 30—40 let, do korenine pozebla. Vzroka, da je vegetacija zaostala pri tako toplih dneh, sta po mojem mnenju dva: Hladna noč in prišla suša. Po hribih in otokih že več časa primanjkuje pitne vode.

Poročila časopisja, da cvete brezkev in češnje, niso resnična; dotičnik je smatral mandolice za brezkeve, ki imajo popolnoma sličen cvet. Tudi jaz sem našel na trti malo do pero, ko sem jo obrezoval, ali to je bila nekaj jesenski »prezgodni poroda«, ki je zdrav prezimil in pa plod nove vegetacije. V rečem smislu sem tudi danes videl na hrastovi veji čisto lep zelen in zdrav listek, dočim se brast kot tak še ni prebudil in je še ne bo 5 in več tednov. Interesantno bi bilo torej ineriti padavino; škoda, da nimam priprav, (Q. udav. prof. dr. A. Ga-

vazil, ustanovitelj toliko ambromotričnih stanic v Sloveniji, bi mu v tem gotovo rad pomagal.)

Naši ljudje se ne vesele tople zime, ker so prepričani, da oljka (maslina) rodi samo, kadar je dobro prezobila in oljka je za naš narod vse. Resnica leži menda v tem, da v hudi zimi propade vsaj deloma »mosca olearia«, ki povzroča veliko škodo drevesom in oljkinemu plodu. Sneg smo parkrat videli samo na vrhu Lovčena.

Da sem točen pri mojem poročilu, moram pri koncu še dodati, da tukaj nismo čutili niti potresa dne 30. novembra 1924, niti onega zadnjega dni na Ogrskem (t. j. 1. jan. t. l.).

Pri tem točnem klimatološkem poročilu našega najbolj vestnega in vsestranskega izveščitelja, katerega že nekaj desetletij poznamo kot izbornega opazovalca vseh prirodnih pojavov, se nam vsiljuje misel, kako ugodno bi bilo, ako bi v zimskem času in spomladi tudi mi bili deležni tega vrtnega izobilja naše rivijere. Ako bi se eden naših trgovcev z zelenjavo zanimal za to, da bi naročil iz Gruza ali Boke Kotorške karfiolje salate in drugo, pa bi nam ne bilo treba tako drago kupovati zacarinjene, vele laške ali vipavske zelenjave. Saj se trgovcem v Gradcu, na Dunaju, kakor posnemamo iz dnevnika, rentira naročiti zelenjavo celo iz Neapolja!

Ni dvoma, da se našim fantom, ki služijo pri vojni mornarici na tej divni, od nas več ali manj zanemarjeni rivijeri — vrlo dobro godi! Prof. dr. Al. Belar.

Širom domovine.

V Povelju v malem selu pri Koprivnici na Hrvaškem je živel seljak Franjo Pluhov v stalnem prepisu s svojo sosedo Marico Rogina. Pluh je bil oženjen, vendar brez otrok, ker mu je vsa deca pomrla. Omenjena Rogina je imela grdo navado, da je v prepisu običajno prokrijala umrlo Pluhovo dečo. Pluh se je zdelo to podlo in večkrat je Marici grozil, da se bo maščeval nad njo in jo osramotil na mestu, kjer bo zbrano največ ljudi. Rekel je, da jo sleče do gola. Pred dnevi je bilo v Povelju žogiranje, okoli cerkve se je zbralo vse selo, bila je tipična slika animiranega vsakega življenja. Že dan popreje je Pluh opozoril mario Rogine, da naj ženi pove, da se naj nikar ne prikaže drugi dan na žegnanju, ker da jo bo vprilo vseh ljudi slekel do gola. Drugi dan okoli 17. ko je vladalo pri cerkvi najživahnije življenje, se je nenadoma tam pojavila tudi Marica Rogina. Ko jo je Pluh opazil, je nenadoma priskočil k njej ter skušal strgati obleko z nje. Roginova pa je nenadoma potegnila nož in ga sunila v trebuh. Težko ranjena Pluh je prepeljal v bolnico v Bjelovar, kjer je drugi dan podlegel poškodb. Marica je bila prijeta.

V Viržu na Hrvaškem je bil te dni odkrit strašen zločin. Učitelj Jakoba Hrznjaka so našli umorjenega v njegovi hiši. Učitelja je našla vsega v krvi ležečega neka žena, ki je prišla zjutraj kakor običajno vsako jutro po mleko. Ko je vstopila v hlev, tam ni našla gospodarja, narkar je odšla v njegovo stanovanje. Vičala, da leži na postelji, je odkrila oedejo. Nudil se ji je grozen prizor. Učitelj je ležal vse okrvavljen s precezanim vratom na postelji. Zena je takoj obvestila brata pokojnega in oblasti. Ugotovljeno je, da je neznan zločinec učitelja najprej udaril s stolom po glavi, nato pa ga je sedemkrat sunil v glavo in mu končno prerezal vrat. Odsel je 2000 danarjev gotovine. Oblasti so uvedle obširno preiskavo.

Vročekrvni muslimani. Naš narod po krušni Bosni in Hercegovini je silno nagel in razburjen krvi. Sarajevski listi dnevno prinašajo obširna poročila o krvavih rodbinskih tragedijah, vaških pobojah in drugih sličnih dogodkih.

Tako se je te dni tudi v Prijedoru v Hercegovini odigral slučaj, ki je zahteval dve človeški žrtvi. Zakonca Juzuf in Aisa Okić sta živila v neslogi ter so bili prepriani na dnevem redu. Končno se je Aisa odločila, da zapusti sitnega moža in je pobegnila k roditeljem v drugo selo. To je Juzuf silno razkačilo in odšel je s svojim mlajšim bratom Smajlom za ženo. Vdira sta v hišo ženinovih roditeljev, zagrabila sta nesrečno Aiso za lase in jo vlekle ven. Hčerki je priskočila na pomoč mati, Juzuf pa jo je udaril po glavi, da se je zgrudila na tla in jo nato še večkrat udaril s kolom. Vso okrvavljeno je pustil ležati v blatu in vodi. Medtem je njegov brat Smail davil in z nogami hodil po svoji svakinji Aisi. Nato sta jo oba zagrabila za lase in jo vlekle po blatu kakor živino. Na krik nesrečne žene je prihitel sosed Mujo Džafić, ki je hotel Aiso braniti. Smail pa mu je nenadoma porinil roko v trebuh. Oba divjaka sta nato vlekla ženo še približno 200 metrov daleč, vlekli sta ji skoraj vse lase ter jo nato prignala domov. O tem zločinu so bili takoj obveščeni orožniki, ki so oba zločinska brata prijeli. Nesrečno mater Aise so sosedje preneali v hišo, zabodenega Džafića pa so prepeljali v bolnico. Oba se borita s smrtjo. Smail je znan nasilnik in je pred leti ustrelil seljaka Blaževića, bil pa je tudi znanikanec dokur-

sov oproščen. To pot pa verjetno ne vidi zaslužen kazi.

Koliko se pri nas popije kave. Približno se lahko ugotovi, koliko se pri nas popije na leto kave. Preteklo leto je bilo v Jugoslavijo uvoženo 8 milijonov kilogramov kave, za katero smo plačali 222 milijonov dinarjev. To je približno 3 % vrednosti celokupnega našega uvoza. Na podlagi tega je razvidno, da povprečno vsak Jugosloven porabi na leto za 18 Din, odnosno pol kilograma kave. To se nanaša seveda na cene braziljske kave, ki se carini po maksimalnih tarifih. Verjetno je, da bi se na braziljska kava uvažala k nam kot italijanska, kakor se naša salama uvažala v Avstrijo kot italijanska. Kolikor je nam znano, se v Ljub-

NOVI AMERISKI POSLANIK V BERLINU. Dosedanji ameriški poslanik v Pekingu Jacob Gould Shurmann je bil te dni imenovan za poslanca Zedinjenih držav v Berlinu.

Lov na zlato v Zabajkalu.

Iz Irkutskaja prihajajo vesti, da so našli v Zabajkalu v okolici Tomonta bogate zlate žile. V zvezi s tem je navadilo na te kraje toliko ljudi, da so oblasti v skrbeli glede prehrane. »Amurskaja Pravda« opisuje to preseljevanje bogastva želnih Sibircov takole:

»V Tomontu so ljudje izgubili glavo. Že pred dvema letoma, ko se je prvič raznesla vest, da so našli v Aldanu bogato zlato polje, so navadilo na te kraje množice domaćinov iz vseh krajev Sibirije. Čim bolj so se širile vesti o zlatih rudnikih, tem več je bilo novih priseljencev. Zlatonosne parcele so bile sicer že davno razdeljene, vendar pa so prihajale vedno nove množice nenastitnih ljudi. Posledica je bila, da je začelo kmalu primanjkovati hrane. Nastala je beda in lakota, nad 2000 oseb je podleglo raznim epidemičnim boleznim. Po okolici so bile nabite svinjarne deske, da je Tomont prenapolnjen in da se ne sme nikče več priseliti. Ali vsi opominji so bili zaman. Emigranti so prihajali po skrivnih potih, ker so bila vsa javna pota strogo zastražena. V karavanah so prihajale nepregledne trume novih priseljencev. Mnoge karavane so dolgo bledle po neprehodnih pragozdih, druge so v tajgi poginile. Tako se je neka karavana izgubila v pragozdu. Ker je bila vsa zaloga hrane izčrpana, je nastopila lakota. Polagoma so nesrečni pojedli vse, kar je mogel žolodec prebiti. Sednili so prišlo na vrsto celo usnje s čevljev. Plazne meči so rapidno pešale. V tem splošnem obupu se je nekdo v karavani spomnil, da je še rešitev iz kritičnega položaja. Karavana raj bi začela jesti človeško meso. Najprej so odsekali roke in noge nekemu mrtvemu Kitajcu in tako so nekateri člani karavane potolažili lakoto, dasi se jim je človeško meso stidilo. Tako so bledili po pragozdu dalje. Pojedli so najprej omenjenega Kitajca, ki je bil spetoma omagal in umrl, potem so se pa lotili nekega Tatarja. Ko so pojedli tudi njegovo truplo, so se vsaj nekoliko okrepčali, da ni nihče umiral od lakote.

V tem obupnem položaju so se začeli zopet posvetovati, kaj naj počno. Vsak začetek je težak, so si mislili. Kmalu so se ljudje spremenili v zver. Naučili so se jesti človeško meso in so enostavno kockali, koga naj zažoljejo. Kocka je padla na Vjunova, ki je imel s seboj dva sina. Komaj sta preprosila člane karavane, da ne začeljo njunega očeta vsaj do naslednjega večera, češ da bo ta čas še kdo umrl, pa ne bo treba ubijati nesrečnega moža. In karavana je imela naslednji dan res srečo, ker je našla mrtvega konja. Kakor volkovi so planili nesrečni ljudje na mrhovino. Ko so se najeli, so razsekali ostanke mrhovine ter jih vzeli s seboj. Čez nekaj dni so se srečno prerinili skozi pragozd do Tomonta, kjer so pripovedovali o strašnih doživljajih v tajgi. Med potjo so izgubili 11 članov, ki so jih večinoma pojedli.

O. S. Marden: Ne boj se ničesar. Prevedel dr. F. S. Ako tudi v težkih urah svojega življenja vesele gledaš s srečnejšo bodočnost, ako te navdaja prelestno pričakovanje, da nekega dne zapustiš to svoje trdo in omaloževano delo, da je tudi za te pripravljen kraj, udobnost in radost, ako bo tvoje oko naravnost uprto na postavljeni cilj in ako se preprašaš, da imaš dovolj sposobnosti in sil, da ga dosežeš, potem se ti to gotovo posreči.

Nikoli se nisem videl človeka, ki bi ne bil izvršil nekega dobrega, ako veruje, da ima sposobnost izvršiti to, kar je zasnoval, ki upira svoj pogled naravnost na svoj cilj in se moško bojuje, da bi ga dosegel.

Prizadevaj si, da bi bil tvoj duh razpoložen vedno pozitivno, radostno. Ne dopuščaj nikoli dvomov, da mogoče ne boš mogel do konca izvesti tega, kar si zaželel. Ta dvom je izdajalski sovražnik, ki miči tvoje ustvarjalne sposobnosti in podkopava tvoje stremjenje. Navadi se govoriti sam sebi: »Moram kmeti, kar potleujem, to je moja pravica in pridobim si jo.« Velika osredotočenost in naravnost magnetizma so v tem, ako nepranstano

gobjo v sebi misel, da je nam namestjen uspeh, zdravje in sreča in da nam nič na svetu ne more zabraniti, kakor mi sami, da bi ga ne dosegli.

Postane naj tvoja navada stalno si ponavljati, da te čaka končno vendar le zmaga. Drži se te navade vsiljivo in trdno — in boš presnečen, kako prihajajo k tebi stvari, na katere so usmerjene tvoje želje.

Človek ni ustvarjen za to, da bi bil igrača razmer in suženj svoje okolice, marveč ustvarjen je za to, da bi si uredil svojo okolico, da bi si ustvaril razmere.

Niš se nam ne zgodi brez vzroka, ta vzrok pa je duševnega značaja. Razpoloženje našega duha tvori pogoje naših uspehov ali neuspehov. Uspeh našega dela soglašja z naravo naših misli, z značajem našega duševnega razpoloženja. Ako hočeš kaj doseči, mora tvoj duh biti v pozitivnem, ustvarjalnem razpoloženju. Skrbni, zalesti, obup učinkujejo na naš duh negativno, privlačajo celo vrsto duševnih sovražnikov, ki napravljajo pot k uspehu in k sreči nedostopno.

Naše duševne sposobnosti so kakor sluge. Napravijo baš samo to, kar od njih zahtevamo. Ako imamo k njim zaupanje in ako se na nje zanašamo, se prizadevajo kar najbolj moremo. Če jim pa ničesar ne zaupamo, da bi izvršile, ne izvrše ničesar.

Ljudje z negativnim značajem čakajo na slučaj. Prevzeti so od čute slabosti in si domnevajo, da je nemogoče, da bi kaj spremenili na danih razmerah.

Vsi oni, ki so izvršili kaj velikega v svetu, so bili ljudje pozitivnega, ustvarjalnega duha. Samo ustvarjalna, agresivna, pogajajoča in vsposobujoča sila more privesti človeka k velikim činom. In samo tak značaj, silni in odločni, ustvarja pogoje, ki jim sledi neobhodno dober uspeh.

Toda marsikateri pozitivni duh postaja negativen zaradi raznih vplivov, ki uničuje njegovo zaupanje v samega sebe. Zgodijo se, da takoj, čim se komu drugemu posreči vzbuditi v njem dvom, da mogoče ni dosegel svojih nalog. Kakor hitro zapusti taka sugestija v njem svoje korenine, pada njegova odločnost ter ne pristopa več k stvarjem z ono svežostjo in z onim pogumom kakor prej. Izgubila sposobnost za hitro odločitev in končno se sploh ne upa storiti samostojnega sklepa. Omahuje sem in tja v stvarih, glede katerih je bil prej na jasnem in kjer je prej od vodil, je sedaj pod vodstvom.

Ako smo se trdno in krepko odločili za dejanje in ako z vsem svojim srcem verujemo v uspeh svojega početja, deluje ves naš duh hitreje in krepkeje in vse njegove sile se zbirajo v smer, ki vodi k izvršitvi tega, kar smo sklenili započeti.

V naši notranjosti se skriva skrivnostna sila, ki si je ne znamo razlagati, koje priročnost pa čutimo jasno in ki, kakor dobro slutimo, sodeluje pri vsem, kar započnemo resno in z zaupanjem.

Ustvarjajoče mišljenje je soglasno z zdravjem in s srečo. Negativno mišljenje pa odgovarja nerazpoloženju, boleznim in strastem vseh vrst. Množica teh, ki niso prišli do nobenega uspeha in ki so se pogubili, se rekrutira izključno iz ljudi, katerih mišljenje je negativnega značaja, dočim so bili moški, ki so korakali na čelu napredka, vedno pozitivni, ustvarjalni misleci.

Stino, pozitivno razpoloženje duha je najboljša protekcija, ki jo je mogoče doseči.

Ribijski mehur kot dihalni organ.

Biologi so že davno ugotovili, da je treba smatrati plavalni mehur pri ribah s stališča razvojne teorije na začetek pljuči pri toplotnih živalih. Ameriški učenjak P. Hall pa dokazuje, da plavalni mehur ne služi ribam samo kot organ ravnoteže pri plavanju, nego tudi zračni rezervoar, iz katerega lahko dobi riba v slučaju potrebe rezervni kisik. Pri ribah, ki so jih imeli v taki vodi, kjer je zelo malo ali pa sploh nič kisika, so namreč opazili, da dobivajo kisik iz plavalnega mehurja. Iz tega se da sklepati, da služi ta organ kot rezervoar, iz katerega črpa riba v slučaju potrebe kisik. Dr. Hall pravi, da je kisikna kislina in ogljikove kisline v plavalnem mehurju ribe tem večja, čim večji je pritisk vode na ribo. Če se količina ogljikove kisline v vodi poveča, se poveča tudi obseg ribe in zato se dvigne riba na površje.

Dr. Hallovo odkritje, da lahko plavalni mehur ribe po potrebi opravlja tudi funkcije dihalnega organa, je velikega pomena za razvojno — zgodovinsko vzevo med ribjim mehurjem in pljuči pri toplotnih živalih. Biologija pozna tropično ribo s pljuči kot prehod med ribami in žabami. Njen plavalni mehur je obdan z mrežo žilic in falično predstavlja neke vrste pljuča. Ta organ pomaga ribi nabrati zadostno količino zraka, da lahko preživi poletje v izsušenem močvirju. Pljuča žab in celo plazilcev spominjajo po svoji obliki še vedno na plavalni mehur prednikov teh živali.

Osem let pod zemljo.

V okolihu Vilne je bilo postavilo v času vojne rusko armadno poveljnišvo velikanska skladišča živil. Tam je bilo nagromadenih jestvin najrazličnejše vrste za ruske čete daleč naokoli. Carjeva vojska pa se je začela leta 1916. umikati. Kaj storiti z živili? Seboj so vzeli, kar so mogli naložiti, ali ostalo je še mnogo skladišč polnih do vrha. Tudi v raznih podzemskih prostorih, v kantonah in kavernah, je bilo spravljeno obilo konserv in drugega jedilnega blaga. Poveljnik je ukazal, odpeljati kar se da in kar se potrebuje, drugo pa se mora vse uničiti, da ne pridejo zaloge v roke Poljakom. Sirok požar je zajel skladišča, pokale so mine, voljstvo je odhajalo. Požar pa ni vsega uničil, marveč je pustil precej v miru polne

podzemne prostore. Ko so zažigali, se je pripetilo, da je neki ženiški vojak padel v neko podzemsko kantino. Iz katere si je mogel pomagati. Klical je dolgo časa na pomoč, ali nikdo ga ni slišal, voljaki so odkorakali, ogenj pa je divjal in lomil skladišče ne zgradbe. Vojak je ostal pod zemljo in ruševine so vedno bolj zakrivalo kantino.

Pred kratkim je poljsko vojaško poveljništvo sklenilo, da se na onem prostoru ruskih skladišč postavi široka zgradba. Pri čeli so kopali in čistili podzemne prostore. Ko so kopali in prišli v neko kantino, groza in strah! zagledajo pred seboj človeško bitje, ki se počasi premika. Bil je mlad človek, ves pokrit z dolgimi lasmi umazan, z raztrgano obleko, videl ni skoraj nič več in govoriti ni mogel. Tičal je sred konserv oni ponesrečeni ruski vojak, ki je prebil v kantini dolgih osem let. Na onem kraju je bilo malo svetlobe in zrak je prihlajal od tam. Popolnoma otopellega so prepeljali v vojaško bolnico, kjer je pa kmalu umrl, ne da bi se bil zavedel in kaj spre govoril. Osem let je prestal revež ob kon servah.

Svetovna vojna je uničevala ljudi in najnevarnejše načine. Kdo ve, kje in kot tiči še marsikak ponesrečeni vojak iz svetovne vojne?

POMLAD JE NA PRAGU. Slika nam kaže pomladanski vzorec damske obleke z vsem potrebnimi pritliklami.

Pisemski papir

v mapah in škatljah po znižani ceni nud Narodna knjigarna, Prešernova ulica 7

Novo v modi.

Zadnji pariški modni listi se ne zmenijo, kdovekaj za spremembe, ki jih obeta predstojeca spomladanska sezona glede damskih in moških oblik, pač pa posvečajo cele strani opisovanju raznih malekosti in privrskov damskih toalet. Dasi v Parizu danes še vedno nosijo klobuke v obliki čelade, s koničasto glavico, so pariške avtoritete mnenja, da bo te mode kmalu konec. Obetajo ji v najboljšem slučaju še nekaj tednov. Kar se tiče damskih čevljev, je moda že povedala svoje: Nizki čevlji na promenadu, sport, potovanje itd. na nizkih, včasih celo povsem ploščatih petah, na koncu zrakozni. Za čevlje s prazničnimi toaletami predpisuje najnovejša moda nekoliko zaokrožen konec, nikakor pa ne tako zaostarele, kakor so jih nosile dame lani in letos. Pete morajo biti v slogu Ludvika XV. zelo visoke, Najmodnejše barve so vse nianse rjave, rdečkasto rjave in bebus. Damski čevlji naj bodo po možnosti v barvi oblike. K balnim toaletam spadajo tudi čevlji iz zlatega ali srebrnega blaga. Nogavice roza in kožne barve nosijo Parižanke samo na plesih in soirejah. Na ulici se ne pokažejo v takih nogavicah. Roza-nogavice so — to to umaknele nogavicam rjavih nians — letobučnega, orehovega in sivkastega tona.

Najmodnejše so letos strogo glacerokavice brez vsakih okrasov. Vse druge rokavice z različnimi našitvi in aplikacijami so prišle iz mode. Ročna dela se v Parizu zelo cenijo. Ročne torbice nosijo dame zjutraj v obliki zaprtega portfelja, torej precej velike. Edini okrasek je monogram podolgovate oblike in tudi precej velik. Po kosilu in zvečer nosijo majhne torbice. Toaletno izpopolnjujejo dolge ogrlice iz jantarija ali niritra, ki se končajo z dolgim svilenim nastavkom.

Glavni urednik: RASTO PUSTOŠEMSK.

Odgovorni urednik: VLADIMIR KAPUS

UNDERWOOD pri LUD. BARAGA, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/L. UNDERWOOD

LOKOMOBILI 26 L

Wolf-Lanz do 600 HP
Izredno novi ali generalno
popravljeni s tvornimi
jamstvom tudi na obroke
motorji na sesani plin
Dieselovi motorji
brez kompresorja
motorji na sirovo olje
Generalno zastopstvo
Motorenfabrik, Darmstadt
Milinski stroji
Transmisije
Pogonni naše skladišča
— Plačilne olajšave —
Kompletna montaža
BRACA FISCHER D. D.
ZAGREB, Panlovčak 1 b

DRVA.

Od aprila do avgusta 1925
potrebujemo okrog 800 m³
bukovih drv.
Reflektanti iz Ljubljane naj
vedejo ceno za 1 m³ žaganih in na
dom dostavljenih drv, reflektanti
za dežele pa ceno za 1 kg nežaganih,
franko vagon nakladna postaja.
— Ponudilo se lahko tudi
manjše množice.
Obenem se razpisuje vožnja
premoga in drv od kolo-
dvora na dom ter žaga-
nje drv.
Ponudbe je poslati do 3. aprila
1925 na: „Aprov. odbor za do-
bavo kuriva“ (trač. ravnatelj Tauses)
pri računovodstvu fin. delegacije
v Ljubljani.
O sprejetju ponudbe bo obveščen
do 11. aprila 1925 samo oni, čigar
ponudba bo sprejeta. 387

Najstarejša slovenska gleskarska in ličarska delavnica

Ivan Bricek, Dunajska 6. 10,
se priporoča. Izvršitev točna, cene
zmerne. 1798

Novosti

českega in angleškega
sukna v bogati izbiri palporoč
73L
A. & E. Skaberné, Ljubljana
Mestni trg Nov. 10.
Najnovejša iznajdba!
Brez kvarjenja blaga kemično
snaženje in vsakovrstno bar-
vanje oblek.
ANTON BOG 56 L
Ljubljana, Šelenburgova ulica 6
I. nadstr. Glince-Vit 46

Teod. Korn, Ljubljana
Poljanska cesta št. 3.
krovec, stavljen, galvanizirski in okrasni
krovec. Instalacije vodovodov,
naprava strelovodov. Kopalnice in klozalne naprave
izdelovanje posod iz pločevine za
linije, barvo, lak in med vsake
velikosti kakor tudi posod (škafle)
za konzerve. 3245

J. Brajer 3396
Ljubljana
Turjaški trg (Breg) 1.
Istotam se izdelujejo vse vrste
čevlji po meri in vse vrste tržnih
čevljev. — Trgovel popusti!
Cene solidne! Postrežba točna!

Robert Smielowski 47
arhitekt
in mestni stavbenik
Rimska cesta 2
Izvršuje načrte in proračune, pre-
vzema stavbna dela vseh vrst,
kakor tudi presojanja in cenitve
vsakovrstnih posestev pod solid-
nimi in najugodnejšimi pogoji.
Zidna opaka
od lasne opake na Viču, pri-
znana kot najboljša kakovost, n
od skladišča, Opekarska cesta 18
ponajnižji dnevni ceni.

SPOMLADANSKE OBLEKE

z prvovrstnega in najboljšega angleškega blaga izdeluje
po meri in po najnovejšem kroju
ŠTEVO GOMBOC
modni salon za gospode
Ljubljana, Aleksandrova cesta 9/II.
Oglejte si bogato izbiro! Zahtevajte proračun!
Dajem tudi na obroke!
Točna izvršitev! 808 Nizke cene!

Razširjajte „Slov. Narod“!

OMEGA
To je ura za
vse življenje!

Najnovejši modeli

ravnokar došli v modnem salonu

Stuchly-Maške LJUBLJANA,
Zidovska ulica št. 3

Cene nizke. — Preoblikanje in predelanje se izvršuje točno. 63 L

Les Bijoux A.G.B.
kreirane v Parizu, tkane v Lyonu, so
priljubljene pri vsem elegantnem svetu.
Prodaja samo na veliko:
ZAGREB, Jelačićev trg 20/III. Telefon 6-99

Lovrenc Pirnat
v petek, dne 20. t. m. zjutraj po kratki bolezni preminil.
Pogreb se bo vršil v soboto, dne 21. t. m. ob petih popold-
ne iz splošne državne bolnice na pokopališču k Sv. Križu.
Pokojniku ohrani trdka trajen blag spomin.
V Ljubljani, dne 20. marca 1925. 648

Mali oglasi, ki služijo v
posredovanju in social-
nem namenu običajno,
v aka beseda 50 par.
Najmanjši znesek Din 5

MALI OGLASI

Zenitve, dopisovanje
ter oglasni strogo stro-
škega značaja, vsaka
beseda Din 1.—
Najmanjši znesek Din 10

Kupim

Srebrne krone

kupim. — Ponudbe pod
»Plačam dobro 68/L na
upravo »Slov. Naroda«.

Registrirna blagajna

(Nationalkassa), večja v do-
brem stanju se kupi. — Po-
nudbe na upravo »Slov.
Naroda« pod »Blagajna 733

Ford-avto,

že rabljen — se kupi. —
Ponudbe z navedbo cene
in starosti na »Publici-
tas d. d., Ljubljana, Še-
lenburgova 7/II. 857

Stanovanja

Kot sostanovalec

(s hrano ali brez) — se
sreje gospod. — Na-
slov pove uprava »Slov.
Naroda«. 846

Službe

Izurnjena šivilja

za obleke in perilo — se
priporoča za na dom. —
Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 849

Stenografinja,

zmožna korespondence in
književnost — se tak-
oj sprejme. — Mesečna
plača Din 1000. — Pismo-
na ponudbe pod »Zmožna
moč 835« na upravo »Slov.
Naroda« do 25. t. m.

Specijalna veletrgovina v

Ljubljani — išče za ta-
kojšnji nastop
vajenca.
Isti mora imeti obsovlja-
rane tri razrede srednjih
šol ali na poplno me-
stansko šolo. Reflektira
se predvsem na dečka,
ki bi imel veselje do tr-
govine. — Pismene po-
nudbe pod »Vajenec 840«
na upravo »Slov. Nar.«

Prodaj

Otroški voziček

za ležanje, polica in dva
samovarja — naprodaj.
— Janez Trdinova ulica
št. 2, I. nadstr. 859

Postelje iz medi,

bela omara za predsobo,
skoro novo — se proda
jako ceno. Resljeva ce-
sta 31/II, desno. 853

Prodam

Ugodno prodam

hrastove spalne opreme s
psiho ali umivnikom
za 5000 Din, s kove
spalne opreme, fine, vsa-
ke barve, po 3000 Din. —
Na željo jih dostavim na
dom. Za solidno in tr-
pežno delo se jamči. —
Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 796

Neopretnine

Vila v Ptuj

s petimi parketiranimi so-
bami, velikimi stranskimi
prostorji, zidanih hlevom,
sadnim vrtom — se radi
preselitve poceni proda.
Vprašati: Hofmann,
Ptuj, Trubarjeva cesta 4

Prodam

Otroški voziček

za ležanje, polica in dva
samovarja — naprodaj.
— Janez Trdinova ulica
št. 2, I. nadstr. 859

Postelje iz medi,

bela omara za predsobo,
skoro novo — se proda
jako ceno. Resljeva ce-
sta 31/II, desno. 853

Prodam

Ugodno prodam

hrastove spalne opreme s
psiho ali umivnikom
za 5000 Din, s kove
spalne opreme, fine, vsa-
ke barve, po 3000 Din. —
Na željo jih dostavim na
dom. Za solidno in tr-
pežno delo se jamči. —
Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 796

Neopretnine

Vila v Ptuj

s petimi parketiranimi so-
bami, velikimi stranskimi
prostorji, zidanih hlevom,
sadnim vrtom — se radi
preselitve poceni proda.
Vprašati: Hofmann,
Ptuj, Trubarjeva cesta 4

Prodam

Ugodno prodam

hrastove spalne opreme s
psiho ali umivnikom
za 5000 Din, s kove
spalne opreme, fine, vsa-
ke barve, po 3000 Din. —
Na željo jih dostavim na
dom. Za solidno in tr-
pežno delo se jamči. —
Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 796

Neopretnine

Vila v Ptuj

s petimi parketiranimi so-
bami, velikimi stranskimi
prostorji, zidanih hlevom,
sadnim vrtom — se radi
preselitve poceni proda.
Vprašati: Hofmann,
Ptuj, Trubarjeva cesta 4

Prodam

Ugodno prodam

hrastove spalne opreme s
psiho ali umivnikom
za 5000 Din, s kove
spalne opreme, fine, vsa-
ke barve, po 3000 Din. —
Na željo jih dostavim na
dom. Za solidno in tr-
pežno delo se jamči. —
Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 796

Neopretnine

Vila v Ptuj

s petimi parketiranimi so-
bami, velikimi stranskimi
prostorji, zidanih hlevom,
sadnim vrtom — se radi
preselitve poceni proda.
Vprašati: Hofmann,
Ptuj, Trubarjeva cesta 4

Prodam

Ugodno prodam

hrastove spalne opreme s
psiho ali umivnikom
za 5000 Din, s kove
spalne opreme, fine, vsa-
ke barve, po 3000 Din. —
Na željo jih dostavim na
dom. Za solidno in tr-
pežno delo se jamči. —
Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 796

Neopretnine

Vila v Ptuj

s petimi parketiranimi so-
bami, velikimi stranskimi
prostorji, zidanih hlevom,
sadnim vrtom — se radi
preselitve poceni proda.
Vprašati: Hofmann,
Ptuj, Trubarjeva cesta 4

Prodam

Ugodno prodam

hrastove spalne opreme s
psiho ali umivnikom
za 5000 Din, s kove
spalne opreme, fine, vsa-
ke barve, po 3000 Din. —
Na željo jih dostavim na
dom. Za solidno in tr-
pežno delo se jamči. —
Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 796

Književnost

iščemo z vstopom s 1.
aprilom t. l. Ponudbe z
zahtevo plače ter naved-
bo referne na upravo »Slov.
Naroda« pod šifro »KTV
850«.

Gospodična,

izobražena, želi mesta
gospodinje k boljšemu
gospodu. — Če potreba,
ima sama opremo za tri
sobe in kuhinjo. — Po-
nudbe pod »Samostojna
844« na upravo »Slov-
skega Naroda«.

Stanovanja

Kot sostanovalec

(s hrano ali brez) — se
sreje gospod. — Na-
slov pove uprava »Slov.
Naroda«. 846

Službe

Izurnjena šivilja

za obleke in perilo — se
priporoča za na dom. —
Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 849

Stenografinja,

zmožna korespondence in
književnost — se tak-
oj sprejme. — Mesečna
plača Din 1000. — Pismo-
na ponudbe pod »Zmožna
moč 835« na upravo »Slov.
Naroda« do 25. t. m.

Specijalna veletrgovina v

Ljubljani — išče za ta-
kojšnji nastop
vajenca.
Isti mora imeti obsovlja-
rane tri razrede srednjih
šol ali na poplno me-
stansko šolo. Reflektira
se predvsem na dečka,
ki bi imel veselje do tr-
govine. — Pismene po-
nudbe pod »Vajenec 840«
na upravo »Slov. Nar.«

Prodaj

Ugodno prodam

hrastove spalne opreme s
psiho ali umivnikom
za 5000 Din, s kove
spalne opreme, fine, vsa-
ke barve, po 3000 Din. —
Na željo jih dostavim na
dom. Za solidno in tr-
pežno delo se jamči. —
Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 796

Neopretnine

Vila v Ptuj

s petimi parketiranimi so-
bami, velikimi stranskimi
prostorji, zidanih hlevom,
sadnim vrtom — se radi
preselitve poceni proda.
Vprašati: Hofmann,
Ptuj, Trubarjeva cesta 4

Prodam

Ugodno prodam

hrastove spalne opreme s
psiho ali umivnikom
za 5000 Din, s kove
spalne opreme, fine, vsa-
ke barve, po 3000 Din. —
Na željo jih dostavim na
dom. Za solidno in tr-
pežno delo se jamči. —
Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 796

Neopretnine

Vila v Ptuj

s petimi parketiranimi so-
bami, velikimi stranskimi
prostorji, zidanih hlevom,
sadnim vrtom — se radi
preselitve poceni proda.
Vprašati: Hofmann,
Ptuj, Trubarjeva cesta 4

Prodam

Ugodno prodam

hrastove spalne opreme s
psiho ali umivnikom
za 5000 Din, s kove
spalne opreme, fine, vsa-
ke barve, po 3000 Din. —
Na željo jih dostavim na
dom. Za solidno in tr-
pežno delo se jamči. —
Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 796

Neopretnine

Vila v Ptuj

s petimi parketiranimi so-
bami, velikimi stranskimi
prostorji, zidanih hlevom,
sadnim vrtom — se radi
preselitve poceni proda.
Vprašati: Hofmann,
Ptuj, Trubarjeva cesta 4

Prodam

Ugodno prodam

hrastove spalne opreme s
psiho ali umivnikom
za 5000 Din, s kove
spalne opreme, fine, vsa-
ke barve, po 3000 Din. —
Na željo jih dostavim na
dom. Za solidno in tr-
pežno delo se jamči. —
Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 796

Neopretnine

Vila v Ptuj

s petimi parketiranimi so-
bami, velikimi stranskimi
prostorji, zidanih hlevom,
sadnim vrtom — se radi
preselitve poceni proda.
Vprašati: Hofmann,
Ptuj, Trubarjeva cesta 4

Prodam

Ugodno prodam

hrastove spalne opreme s
psiho ali umivnikom
za 5000 Din, s kove
spalne opreme, fine, vsa-
ke barve, po 3000 Din. —
Na željo jih dostavim na
dom. Za solidno in tr-
pežno delo se jamči. —
Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 796

Neopretnine

Vila v Ptuj

s petimi parketiranimi so-
bami, velikimi stranskimi
prostorji, zidanih hlevom,
sadnim vrtom — se radi
preselitve poceni proda.
Vprašati: Hofmann,
Ptuj, Trubarjeva cesta 4

Prodam

Ugodno prodam

hrastove spalne opreme s
psiho ali umivnikom
za 5000 Din, s kove
spalne opreme, fine, vsa-
ke barve, po 3000 Din. —
Na željo jih dostavim na
dom. Za solidno in tr-
pežno delo se jamči. —
Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 796

Neopretnine

Vila v Ptuj

s petimi parketiranimi so-
bami, velikimi stranskimi
prostorji, zidanih hlevom,
sadnim vrtom — se radi
preselitve poceni proda.
Vprašati: Hofmann,
Ptuj, Trubarjeva cesta 4

Prodam

Ugodno prodam

hrastove spalne opreme s
psiho ali umivnikom
za 5000 Din, s kove
spalne opreme, fine, vsa-
ke barve, po 3000 Din. —
Na željo jih dostavim na
dom. Za solidno in tr-
pežno delo se jamči. —
Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 796

Neopretnine

Vila v Ptuj

s petimi parketiranimi so-
bami, velikimi stranskimi
prostorji, zidanih hlevom,
sadnim vrtom — se radi
preselitve poceni proda.
Vprašati: Hofmann,
Ptuj, Trubarjeva cesta 4

Prodam

Ugodno prodam

hrastove spalne opreme s
psiho ali umivnikom
za 5000 Din, s kove
spalne opreme, fine, vsa-
ke barve, po 3000 Din. —
Na željo jih dostavim na
dom. Za solidno in tr-
pežno delo se jamči. —
Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 796

Neopretnine

Vila v Ptuj

s petimi parketiranimi so-
bami, velikimi stranskimi
prostorji, zidanih hlevom,
sadnim vrtom — se radi
preselitve poceni proda.
Vprašati: Hofmann,
Ptuj, Trubarjeva cesta 4

Jako močno telico

(tri leta staro) in molzno
kravo po teletu — ima-
mo za prodati. — Lad-
stätter, tovarna, Domža-
le. 845

Pisalni stroj

s pisavo latinice in ciril-
ice, skoro nov, ugodno
proda — »Posredovalec«,
Ljubljana, Sv. Petra ce-
sta št. 23. 854

Prodaj voz z diro

na peresih, olinat, osi,
srednje močan, pripraven
posebno za trgovce.
— Mihael Rihtar, Dob, Dom-
žale. 839

Cebulček in

česen

nudi najcane
Sever & Ko. Ljubljana
823

Ugodno prodam

hrastove spalne opreme s
psiho ali umivnikom
za 5000 Din, s kove
spalne opreme, fine, vsa-
ke barve, po 3000 Din. —
Na željo jih dostavim na
dom. Za solidno in tr-
pežno delo se jamči. —
Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 796

— Za spomladansko sezijo —

se priporočam

svojim solidnim in natančnim delom po zmernih cenah

Ante Prezeli, krojač

Ljubljana, Gosposvetska 16 (dvorišče).

Modni salon M. SEDEJ-STRNAD

LJUBLJANA
Prešernova ul. 3**Cene konkurenčne!****se priporočata veleceni damam za
spomladansko sezijo****Žalni klobuki vedno v zalogi**

816

FR. P. ZAJEC
izpravljen optik
Ljubljana
Stari trg št. 9.**Franc Szantner**Ljubljana
Selenburgova 1Trgovina vseh vrst čevljev
za gospode, dame in otroke.
Specialist za ortopedične
in anatomske obuvala.

Ustanovljeno leta 1879.

Telefon št. 537.

Ključavničarstvo

August Martinčič

prvo in edino podjetje za napravo jeklenih valčnih
zastorov v Slovenijipriporočam naprave valčnih zastorov in popravilo istih po
konkurenčnih cenah ter ima vse pripadajoče blago stalno
na skladišču.**Izdeluje in se priporočata za naročilo**solčnih plah, oklizi vse vrste od priprave do najbo-
gatejše izpolnje, škarjasta omrežja, železja za štedilnike, venti-
lacije raznih vrst, razna okerja, železna vrata in okna, okrogla
železna stopnišča, predpečnike iz železa in bakra i. t. d.**Stalna zaloga štedilnikov**

v priznani vestni in solidni izvršitvi

Najcenejše in največje skladišče dvokoles, motorjev, o-
troških vozčkov, šivalnih strojev, raznevrstnih nado-
mesnih delov, pnevmatik. Posebni oddelki za popolno
popravo, emajliranje in pon klanje dvo- oles, otroških vozč-
kov, šivalnih strojev i. d. Prodaja na obroke. Ceniki franco.**„TRIBUNA“, F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozčkov**
Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Inserirajte v „Slov. Narodu“

Dežni plašč

moški iz trpežne angleške gumovine (konina, fija
dunajske kumelke) Din 270 —, damski Din 280 —
spelehtela „Covered“ moški Din 918 —, damski
Din 880 — razsežila vseh vrst. A. STERNER, ki
je št. 21. Rustrovani ceni s čez 10-12 silikoni se
pešje vsakega zastonj, vrsti od sušne, kangerna
in razne masofaktura robe po samo 3 dni na ogled.
Škor pride z visokim osebnim izvorom, deli nekaj
primerne povratne vaje. Naročila čez Din 300 —
peštna prosta. — Trgovci enkrat cene.

Naznanilo.

Naznanjam cenjenim odjemalcem, da sem
prejel prvovrstne angleške lake in prvovrst-
ni angleški enajl ter sem istočasno instal-
iral v svoji delavnici najmodernejšo peč za
izvajanje motornih koles, navednih koles
in tudi raznih avtomobilnih delov.

Najnižje cene! Solidna postrežba!

BRUNO BELANTIČ,
Spodnja Sliha, Jernejeva cesta 44.

Najboljši šivalni stroji

JOSEF PETELINCA
znanka**Gritzner in Adler**
za redništvo in obrtno rabo

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

Večletna garancija - Ponk v vseh vrstah brezplačen

Pozor! Ali že veste! Pozor!**trgovina Marija Rogelj**

sedaj nahaja na

Sv. Petra cesti št. 26

poleg Kolodvorske ulice

Priprava vseh krasno spomladansko zalogo šofov, cajgov, kloti,
čarj, okladi, delna, kambrka, šifona, bele in ružave kotenine,
platin za rjuhe, dalje moško in žensko perilo, svilene jumperje,
krasne rute in šerpe, kravate, nogavice, pavlo in drobnišije. —
Povsod se javno govori, da se pri meni dobro in najbo-
neje dobi! — Marija Rogelj.**BEOGRADSKA FABRIKA ASFALTA I KATRAJSKIH PROIZVEDA****BEOGRAD, Vuk Karadžića 6**

Telegram: Grozit. Telefon 27-20.

Proizvodnja: „Grozit“ krovna hartija, asfalt i katranova
krovna hartija, asfalt ploče za izolovanje, ter kamenog uglja,
kamenog uglja, drveni cement, lak za krovove i za gvozda,
smola iz kamenog uglja, meka i tvrda itd.

Zastupnike za Sloveniju se traže.

Najnovejši damski klobuki

došli v modnem salonu

Ida Škof-Wanek naslednici

Ljubljana

Pod Tranco 2

Priznana solidne cene. — Preoblikovanje in predelovanje
se izvršuje točno.

87 L

Živo perutnino

kupuje stalno v vsaki množini in sicer: pohance,
kure za peči, kure in purano ter plača po naj-
boljših dnevnih cenah**E. VAJDA, ČAKOVEC, MEDJIMURJE, telef. 59, 3, 4.**

167 T

RAST LAS ZAJAMUJE „LED“zakonito zaščiteno sredstvo proti plešavosti, izpadanju las in prhljaju.
Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah, brivnicah ali po posvetju za 100
dinarjev (in 10 dinar ev poština) razpošilja. Kosmet. laboratorij
„LED“, Zagreb, Mikelićeva 1.

Ugodna prilika

za nakup knjigarne in trgovine
s papirjem v Ljubljani na najlepšem kraju v
sredini mesta.Prodaja se celotna zaloga z vsem inventarjem. —
Več se poizve v upravi Slov. Naroda.

Iščemo za svoj veleindustrijski papirniški obrat Vevče, 6 km od Ljubljane, pomožnega obratnega inženjerja

s strojno in elektrotehnično visokošolsko izobrazbo in
primerno prakso v industrijskih podjetjih. Jugoslovansko
državljanstvo in popolno obvladovanje slovenskega ali srbo-
hrvatskega ter nemškega jezika in starost ne pod 28 leti
pogoj. Samci imajo prednost. Službeni nastop najkasneje
do meseca junija t. l. Curriculum vitae, navedbo re-
ferenc in zahtevke glede plače vsebujoče ponudbe naj
se naslovi na:**Tajništvo Združenih papirnic d. d., Ljubljana,**
Dunajska cesta 1 b/II.

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico v Ljubljani, Mestni trg št. 6

ker ima že nad

10.000.000 Din jamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje

najugodnejše.Stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru.
Sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev. Posojila daje
le proti polni varnosti na vknjižbo in proti poroštvu.

Telefon št. 9.

23 L

Telefon št. 9.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani prodaja

premog

iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah
premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi
za industrijska podjetja in razpečava na debelo**Inozemski premog in koks**vsake vrste in vsakega izvora ter priporočam posebno prvo-
vrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in do-
mačo uporabo, kovaški premog, črni premog in b. keta**Naslov: Prometni zavod za premog d. d.**
v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/I.**ROYAL MAIL LINE**Kr. angleška pošta parobrodne linije — Generalno zastopstvo za tra-
jevinu S. H. S. Zagreb, Trg. l. št. 17.

2835

Redoviti potniški promet:

Hamburg-Cherbourg-Southampton v
New York in Kanado**Cherbourg-Liverpool-Southampton v**
Južno Ameriko.— Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, Sanpaulo. —
Odprava potnikov v prvem, drugem in tretjem razredu.
Kabina tretjega razreda z dvema in štirimi postojami.

Podzastopstva:

Beograd, Karagorjeva ulica 91. — Ljubljana, Kolodvorska ulica 28. —
Veliki Bečkerik, Kralja Aleksandra ul. 4. — Bitoli, Bulvard Aleksandra 163.
Brzjavni naslov za gori in člena podzastopstva „Royalmail“.

Za Beono, Hercegovino, Dalmacijo in Crnogoro:

Spiska Prometna banka v Sarajevu in Gruzu.

Brzjavni naslov: „Prometna banka“.

Dopisovanje v vseh jezikih.